

Charita

Časopis Slovenskej katolíckej charity

CHARITA A DOBROVOĽNÍCI

ČÍSLO 1 // ROČNÍK XXVI. // MÁJ 2018

AKTUALITY

04 Zo Slovenska

06 Zo sveta

TÉMA

08 Dobrovoľníctvo v Trnavskej arcidiecéznej charite

09 Farnosti a ich nezastupiteľné miesto v Charite

09 Dobrovoľníci a dobrovoľnícke aktivity vo Farskej charite Bytčica

10 Akých dobrovoľníkov má dnes Charita?

12 Nebojte sa byť dobrovoľníkom pre Charitu

ROZHOVOR

16 Dobrovoľníčka Juliana po návrate z Ugandy

PROJEKT

20 Michael - od dobrovoľníka ku koordinátorovi projektu MIND

INICIATÍVA

22 V centre pozornosti je blížny. Pozývame vás MAPOVAŤ DOBRÓtu na Slovensku!

PROJEKT

26 Ako sa Albánsko zmenilo, odkedy mu pomáhame?

ZBIERKA

28 Ďakujeme darcom pôstnej krabičky pre Afriku a pokračujeme pôstnymi piatkami

VOLNÝ ČAS

VÝZVA

31 Pod s nami pomáhať do Afriky!

Adresár SKCH

Sekretariát Slovenskej katolíckej charity

Adresa: Kapitulská 18,
814 15 Bratislava
Tel.: 02-5443 1506, 5443 2503
E-mail: sekretariat@charita.sk
<http://www.charita.sk/>
IBAN SK37 0900 0000 0001 7687 5345
Slovenská sporiteľňa

Bratislavská arcidiecézna charita

Adresa: Krasinského 6,
821 04 Bratislava
Tel.: 02-442 50 374
E-mail: charitaba@charitaba.sk
<http://www.charitaba.sk/>
IBAN SK92 3100 0000 0040 1007 8918
Sberbank

Diecézna charita Banská Bystrica

Adresa: Tibora Andrašovana 44,
974 01 Banská Bystrica
Tel.: 048-472 0272, Fax: 048-472 0271
E-mail: charitabb@charitabb.sk
<http://www.charitabb.sk/>
IBAN SK23 0200 0000 0007 3684 1312, VÚB

Diecézna charita Rožňava

Adresa: Kósu-Schoppera 141/22,
048 01 Rožňava
Tel.: 058-7326415
E-mail: dchrv.sekretariat@gmail.com
<http://www.charitaroznava.sk>
IBAN SK92 0200 0000 0000 1813 7582, VÚB

Spišská katolícka charita

Adresa: Jesenského 5,
052 01 Spišská Nová Ves
Tel.: 053-4424 500, Fax: 053-4424 500
E-mail: caritas@caritas.sk
<http://www.caritas.sk/>
IBAN SK28 0200 0000 0000 2963 4592, VÚB

Trnavská arcidiecézna charita

Adresa: Hlavná 43, 917 01 Trnava
Tel.: 033-5511 396, Fax: 033-5511 397
E-mail: sekretariat@charitatt.sk
<http://www.charitatt.sk/>
IBAN SK71 7500 0000 0040 0829 7855, ČSOB

Arcidiecézna charita Košice

Adresa: Bočná 2, 040 01 Košice
Tel.: 055-6255 317,
Fax: 055-6255 328
E-mail: adch-ke@charita-ke.sk
<http://www.charita-ke.sk/>
IBAN SK52 7500 0000 0005 1302 6193, ČSOB

Gréckokatolícka charita Prešov

Adresa: Hlavná 2, 080 01 Prešov
Tel.: 051-7723 970,
Fax: 051-7723 970
E-mail: gkcharita@gkcharita-po.sk
<http://www.gkcharita-po.sk/>
IBAN SK18 7500 0000 0040 0842 5976,
ČSOB VS: 001-10

Gréckokatolícka

eparchiálna charita Košice

Adresa: Dominikánske nám. 13,
040 01 Košice
Tel.: 055-6259 454
E-mail: eparchialnacharitakosice@gmail.com
IBAN SK77 3100 0000 0043 5022 8409
Ludová banka

Diecézna charita Žilina

Adresa: Predmestská 12, 010 01 Žilina
Tel., fax: 041-723 1234,
E-mail: charitaza@gmail.com
<http://www.charitaza.sk/>
IBAN SK31 0900 0000 0004 2470 2305
Slovenská sporiteľňa

Diecézna charita Nitra

Adresa: Samova 4, 950 50 Nitra
Tel.: 037-7721 792, Fax: 037-772 1798
E-mail: sekretariat@charitanitra.sk
<http://www.charitanitra.sk/>
IBAN SK42 0200 0000 0006 9194 3162, VÚB

Slovenská katolícka charita (SKCH) poskytuje charitatívne, sociálne, zdravotnícke a výchovno-vzdelávacie služby ľuďom v núdzi bez ohľadu na rasu, národnosť, vierovyznanie a politické zmýšľanie.

Pre viac informácií: info@charita.sk, www.charita.sk

„Dáš a dostaneš. Čím viac dáš, tým viac dostaneš. Tak, aby si mohol dať stále viac.“ Takto vychádzajúc z dlhoročnej praxe charakterizoval ekonomiku spoločenstva – ekonomiku dávania francúzsky podnikateľ François Neveux. No platí to aj v širšom význame? Stojí za to vrhnúť sa do dobrodružstva „sto násobku“ vo vzťahoch s ľuďmi?

Na Charite sú ľudia, ktorí dávajú viac, ako majú v popise práce. Tvorí vzťahy s tými, ktorí sú na perifériách. Dávajú svojej práci hodnotu, ktorá sa nedá vyčíslieť a zaplatiť. A svojím nasadením inšpirujú a priťahujú tých, ktorí chcú pre Charitu dávať čas a talenty ako dobrovoľníci. Vďaka nim sa môže pomoc a dobro konať pre núdznych násobiť.

Dobrovoľne sa zaviazat pomáhať charitatívnej organizácii nie je iba pre ľudí, ktorí majú množstvo voľného času. Je to skôr životný štýl, nadšenie pre aktívnu pomoc od mladých, cez zamestnancov až po dôchodcov, ktorí vďaka prežitému môžu odovzdať aj mnoho skúseností. Takéto vzájomné obohatenie prináša do vzťahov rozmer nezištnosti, a hoc ide o záväzok, zvyrazňuje sa v ňom záujem o spoločné dobro.

Pozývam Vás prečítať si o našich dobrovoľníkoch na stránkach tohto čísla časopisu Charita. A ak Vás to inšpiruje, neváhajte a pridajte sa k nám!

Sylvia Hamadejová
manažér pre komunikáciu a PR

VYDÁVA: Sekretariát Slovenskej katolíckej charity; IČO 00179132; ADRESA REDAKCIE: Kapitulská 18, 814 15 Bratislava, tel. 02/5443 1506, e-mail: sekretariat@charita.sk, bankové spojenie: Slovenská sporiteľňa, č. ú.: SK37 0900 0000 0001 7687 5345 VS 140; ZODPOVEDNÝ REDAKTOR: Sylvia Hamadejová; SPOLUPRACOVNÍCI: Zuzana Grochalová, Ján Košta, Igor Strýček, Michaela Uhrin Sokolíková, Viera Janurová, Dominika Galajdová, Petra Lisoňová, sestra Paola, Almira Biljalovičová, Juliana Hološová, Michael André; OBÁLKA: archív SKCH; FOTO: M. Krajč, Zuzana Dindová, Zuzana Grochalová, archív: SKCH, ADCH a DCH, FCH Bytčica, sestra Paola, Almira Biljalovič, Juliana Hološová, Michael André; GRAFICKÁ ÚPRAVA: SKCH, Ivan Duda; VÝROBA: ULTRA PRINT, s. r. o.; REGISTRÁCIA MK SR EV 3635/09, ISSN 1338-1504.

Časopis je nepredajný, vychádza trikrát do roka vďaka darcom Slovenskej katolíckej charity.

Jeho vydávanie môžete podporiť dobrovoľným príspevkom na číslo účtu: SK37 0900 0000 0001 7687 5345, v. s. 140.

Ročné zásoby plienok pre deti v núdzi

Slovenská katolícka charita spoločne s arcidiecéznymi a diecéznymi charitami zrealizovala v spolupráci s dm drogerie markt, s. r. o. celoslovenský projekt pod názvom *Pomôžme deťom*. 141 rodín v krízovej situácii podporila odovzdaním poukazov na ročnú zásobu plienok. Za jeden poukaz si možno vybrať ľubovoľné balenie plienok značky babylove. „*S potešením som prijal rozhodnutie spoločnosti dm drogerie markt, s. r. o., vstúpiť do spolupráce. Náš spoločný projekt „Pomôžme deťom – Plienková pomoc dm“ umožňuje totiž nielen pomôcť núdznym materiálne, no zároveň vytvára priestor na možnosť kontinuálnej asistencie našich sociálnych pracovníkov a zlepšuje tak životnú situáciu týchto ľudí,*“ hovorí Erich Hulman, generálny sekretár Slovenskej katolíckej charity. Celková hodnota poukazov pre jednu rodinu predstavuje sumu 320 eur. Projektom sa podporili rodiny v krízovej situácii, viacpočetné rodiny s nízkymi príjmami aj rodiny so zdravotne postihnutým dieťaťom. Distribúcia poukazov prebiehala počas mesiaca marec 2018.

Nový sklad solidarity v Humennom

Gréckokatolícka charita Prešov (GKCH) 7. marca 2018 v spolupráci s mestom Humenné otvorila nový Sklad solidarity na Štefánikovej ulici 1525/29. Služiť bude sociálne slabším alebo mnohopočetným rodinám. Posviacku vykonal humenský archieparchiálny vikár Martin Zlacký. Prestrihnutím pásky s otcom vikárom, primátorkou a riaditeľom GKCH Petrom Valičkom sa spustila chýbajúca služba. Použitie, no stále zachovalé a funkčné elektrospotrebiče, čistiace a hygienické potreby, kuchynské pomôcky, ktoré už darcovia nepotrebujú, to všetko poslúži ďalším. Darca môže predmety odovzdať po telefonickej dohode. Z kapacitných dôvodov je nevyhnutné priniesť ich do skladu osobne. Obdarovaní si za symbolický manipulačný poplatok môžu doplniť potrebné vybavenie v domácnosti. Charita v Humennom poskytuje dve sociálne služby – denný stacionár a sociálne centrum. Do sociálneho centra prichádzajú jednotlivci aj rodiny v ťažkej životnej situácii a potrebou materiálnej pomoci. Otváracie hodiny skladu: každý pondelok a stredu od 8:00 do 11:00 hod.

Trnavské Centrum pomoci človeku otvorené päťkrát v týždni

Centrum pomoci človeku prevádzkované Trnavskou arcidiecéznou charitou (TADCH) pre ľudí v sociálnej kríze je od apríla 2018 otvorené už päťkrát v týždni. Klienti sa v ňom môžu častejšie najesť a osprchovať. Služby centra sa rozširujú vďaka podpore z národného projektu Implementačnej agentúry ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny. Posledné dva roky centrum výrazne podporuje aj Mesto Trnava, čím vznikol priestor pre dvoch nových pracovníkov a chod centra cez pracovné dni. „*Klienti môžu prísť každý deň od pondelka do piatka na raňajky, trikrát v týždni aj na polievku,*“ hovorí K. Pažitková, projektová manažérka TADCH. Nové otváracie hodiny im umožnia častejšie si prať a využiť krízový šatník. „*V centre poskytujeme i základné ošetrovanie, v lete pracovnú terapiu, v zime strávia viac času v teple,*“ dodáva Pažitková. Centrum má podľa riaditeľa TADCH M. Dzurecha prínos aj pre verejnosť: „*Keď sú klienti v centre, nie sú na námestiach a uliciach. Ak sa majú kde osprchovať a oparť si, zlepši sa verejná hygiena. Ak sa cez deň najedia, nie sú nútení krahnúť. Kontakt so sociálnym pracovníkom im zároveň dáva šancu zmeniť svoj život,*“ objasnil Dzurech.

Modlitbové stretnutia za obeť obchodovania po celom Slovensku

8. februára 2018 sme si štvrtýkrát pripomenuli Medzinárodný deň modlitby za obeť obchodovania s ľuďmi. Pápež František ho vyhlásil v roku 2015, kedy sa liturgicky slávi spomienka na svätú Bakhitu. Jozefína Bakhita pochádzala zo Sudánu a sama prežila útrapy otroctva. Silu modlitieb v bratislavskom Kostole milosrdných bratov umocnila prítomnosť relikvie svätej Bakhity ako aj ikony napísanej práve pre modlitbové stretnutie. Počas stretnutia boli čítané príbehy konkrétnych ľudí, ktorí sa stali obeťami ilegálneho obchodu s ľudskými bytosťami. Prítomní za nich zapálili sviece. Ich svetlo symbolizuje nádej na vyslobodenie z moderného otroctva, ale aj slobodu a dôstojnosť každého človeka. Po modlitbách so spevmi taizé pokračovala spomienka na obeť v priestoroch foyeru Nemocnice u milosrdných bratov výstavou fotografií od Tonyho Friča - *Život po oslobodení*. Fotografie aj film Na Boží obraz boli verejnosti sprístupnené aj v nitrianskom Misijnom dome na Kalvárii.

V modlitbách a spevoch za viac ako 45 miliónov obetí po celom svete sa spojili veriaci vo vyše 20-tich slovenských mestách. Novodobé otroctvo sa týka aj Slovákov. Kvôli dlhodobej nezamestnanosti a chudobe sa nechajú nalákať do zahraničia na zdanlivo lákavé ponuky práce. Niektorí z nich však končia oklamani a nútení pracovať za malú alebo žiadnu mzdu, často v zdraví škodlivých podmienkach aj viac než 80 hodín týždenne.

Ďakujeme všetkým, ktorí v zbierkach počas modlitbových stretnutí finančne podporili ľudí s ťažkým osudom. Prispieť do fondu pre obeť obchodovania môžete ľubovoľným príspevkom na číslo účtu SK75 1100 0000 0029 2183 2281, variabilný symbol 155.

NÁRODNÉ STRETNUTIE MLÁDEŽE

Gréckokatolícka charita Prešov aktívne pomáha pri pripravách na P18

Do príprav Národného stretnutia mládeže P18 (26. – 29. júla 2018) sa aktívne zapojila aj Slovenská katolícka charita prostredníctvom Gréckokatolíckej charity Prešov, kde sa P18 koná. Na pripravách spolupracuje v rámci organizačných aktivít pri plánovaní Popoludnia angažovanosti.

Práve Popoludniu angažovanosti je venovaný piatkový poobedný program, ktorý reaguje na výzvu pápeža Františka – 1 milión mladých pre sociálnu angažovanosť. Výzva vychádza z publikácie DOCAT – sociálnej náuky cirkvi pre mladých: „*Môj sen je ale väčší. Želal by som si milión mladých kresťanov, alebo ešte lepšie jednu celú generáciu, ktorá by bola pre svojich rovesníkov chodiacou sociálnou náukou. Svet zmenia iba tí ľudia, ktorí sa preň nasadia, ktorí s ním pôjdu na periferie i do stredu, kde je špina,*“ píše pápež František.

Účastníci na mieste angažovanosti zažijú pozvanie pápeža osobne sa nasadiť pre svet a prispieť k jeho zmene k lepšiemu. Desiatky organizácii, verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb, inštitúcií štátnej správy a občianske združenia vytvoria pre stovky mladých miesta angažovanosti. Prostredníctvom nich sa mladí stretnú s odborníkmi, budú mať možnosť nahliadnuť do zariadení sociálnych služieb aj do fungovania samosprávy či iných inštitúcií. Osobný kontakt s pracovníkmi aj núdznymi bude prepojený s praktickou pomocou na konkrétnom mieste. Nebude to len dobrovoľnícka manuálna činnosť, ale aj pozvanie spoznať konkrétnu formu zapojenia sa do diania v spoločnosti. Na niektorých miestach angažovanosti s názvom „Reč skutkov“ sa budú realizovať dobrovoľnícke aktivity, ktoré prinesú viditeľné výsledky, napr. čistenie okolia, natieranie určitých úsekov a pod.

Zástupca Charity na slovenskom rozvojovom fóre v Keni

Na Veľvyslanectve Slovenskej republiky v Nairobi sa 4. – 5. apríla 2018 uskutočnilo podujatie Slovenského rozvojového fóra. Stretli sa na ňom predstavitelia slovenských mimovládnych organizácií pôsobiach vo východnej Afrike s predstaviteľmi Veľvyslanectva Slovenskej republiky v Nairobi. Nechýbali ani zástupcovia Ministerstva zahraničných vecí a Slovenskej agentúry pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu (SAMRS). Cieľom stretnutia bolo urobiť bilanciu doterajšej spolupráce na rozvojových projektoch vo východnej Afrike, podeliť sa o skúsenosti a vyhodnotiť, čo funguje a ako spoluprácu vylepšiť. Keďže do oblasti pôsobnosti zastupiteľstva v Keni spadá Uganda a Rwanda, zúčastnil sa na stretnutí aj zástupca Slovenskej katolíckej charity, manažér pre rozvojovú spoluprácu Martin Vittek. Partnerom predniesol náš pohľad a poskytol spätnú väzbu na existujúcu spoluprácu. Veríme, že získané kontakty a zdieľanie skúseností prispievajú k adresnejšej a kvalitnejšej pomoci ľuďom v núdzi.

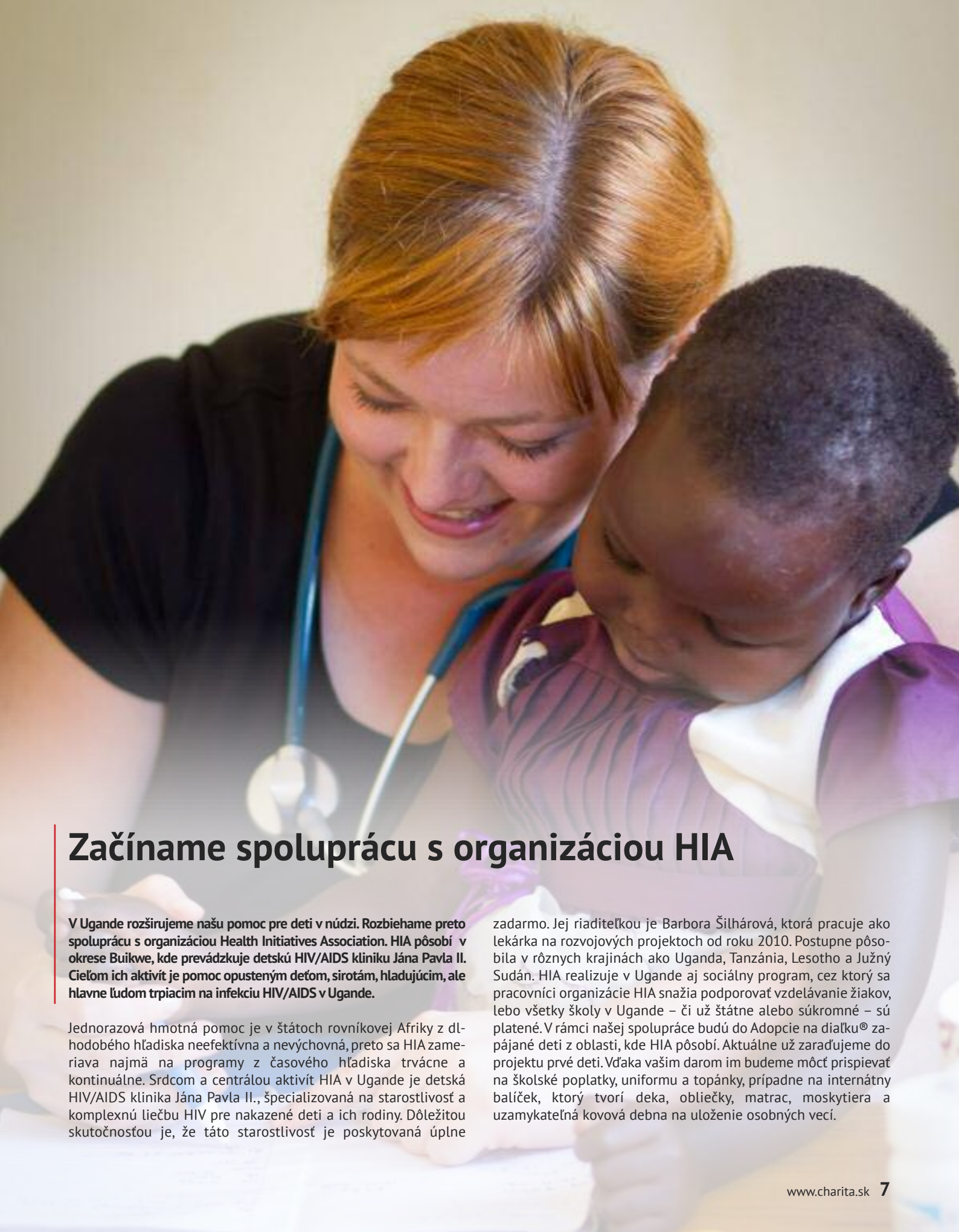
Keď ľahostajnosť zabíja

Organizácia *Unchosen – Films Against Slavery* vyhlásila 15. marca 2018 výsledky súťaže krátkometrážnych filmov na tému moderného otroctva. V kategórii „Najlepší medzinárodný film o novodobom otroctve“ vyhral IVAN, film Slovenskej katolíckej charity.

Film je autentickou výpoveďou Ivana, človeka, ktorý bol obeťou moderného otroctva. Po vyslobodení v Slovinsku prišiel Ivan do Slovenskej katolíckej charity, kde požiadal o pomoc. Bol zaradený do programu pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi, ktorý rieši preventívne aktivity a reintegráciu ľudí, ktorí sa stali obeťami obchodovania a boli zneužívaní na nútenú prácu, žobranie, prostitúciu, domáce otroctvo či nútené sobáše. Ľahostajnosť okolia ľudí, ktorí Ivana zneužívali na nútenú prácu, prispela k tomu, že necelé dva roky po vyslobodení Ivan na následky týrania a nútenej práce zomiera vo veku 48 rokov, a to práve 7. februára 2016 – v predvečer sviatku patrónky obetí obchodovania s ľuďmi, sv. Bakhity.

„Veľmi sa tomuto oceneniu tešíme a vieme, že Ivan by bol rád, že sa mu dostalo takéto zadostučinenie po tom, ako v jeho prípade nebol páchatel odsúdený. Za realizáciu filmu ďakujeme spoločnosti Jan Husar Documentary,“ hovorí Jana Urbanová, koordinátorka preventívnych aktivít projektu STOP Obchodovaniu s ľuďmi.

Vo svete je viac ako 45 miliónov obetí moderného otroctva. Informovanosť, osveta a vnímavosť voči svojmu okoliu dáva nádej na spoločné STOP obchodovaniu s ľuďmi.

Začíname spoluprácu s organizáciou HIA

V Ugande rozširujeme našu pomoc pre deti v núdzi. Rozbiehame preto spoluprácu s organizáciou Health Initiatives Association. HIA pôsobí v okrese Buikwe, kde prevádzkuje detskú HIV/AIDS kliniku Jána Pavla II. Cieľom ich aktivít je pomoc opusteným deťom, sirotám, hladujúcim, ale hlavne ľuďom trpiacim na infekciu HIV/AIDS v Ugande.

Jednorazová hmotná pomoc je v štátoch rovníkovej Afriky z dlhodobého hľadiska neefektívna a nevyhovná, preto sa HIA zameriava najmä na programy z časového hľadiska trvácne a kontinuálne. Srdcom a centrárou aktivít HIA v Ugande je detská HIV/AIDS klinika Jána Pavla II., špecializovaná na starostlivosť a komplexnú liečbu HIV pre nakazené deti a ich rodiny. Dôležitou skutočnosťou je, že táto starostlivosť je poskytovaná úplne

zadarmo. Jej riaditeľkou je Barbora Šilhárová, ktorá pracuje ako lekárka na rozvojových projektoch od roku 2010. Postupne pôsobila v rôznych krajinách ako Uganda, Tanzánia, Lesotho a Južný Sudán. HIA realizuje v Ugande aj sociálny program, cez ktorý sa pracovníci organizácie HIA snažia podporovať vzdelávanie žiakov, lebo všetky školy v Ugande – či už štátne alebo súkromné – sú platené. V rámci našej spolupráce budú do Adopcie na diaľku® zapájané deti z oblasti, kde HIA pôsobí. Aktuálne už zaraďujeme do projektu prvé deti. Vďaka vašim darom im budeme môcť prispievať na školské poplatky, uniformu a topánky, prípadne na internátny balíček, ktorý tvorí deka, obliečky, matrac, moskytiera a uzamykateľná kovová debna na uloženie osobných vecí.

Naši dobrovoľníci pri štedrovečernom stole

Dobrovoľníctvo v Trnavskej arcidiecéznej charite

Pomoc dobrovoľníkov je vítaná vo všetkých diecézach a arcidiecézach. Prinášame príklady aktivít a projektov, do ktorých sa zapájajú v Trnavskej arcidiecéznej charite.

Štruktúra a forma dobrovoľníckych aktivít je organizovaná tak, aby sa podporovali, zviditeľňovali a umocňovali základné poslanie a myšlienka zapájať ochotných ľudí z radov študentov, zamestnancov,

firiem a spoločností, ako aj aktívnych dôchodcov. Víziou a cieľom charitného dobrovoľníckeho programu v trnavskej arcidiecéze je vytvoriť priestor pre všetkých ľudí dobrej vôle, ktorí sú stotožnení s hlavným poslaním pomáhania tým, ktorí to najviac potrebujú. Kreatívni a iniciatívni dobrovoľníci s množstvom nápadov pomôžu na jednej strane tým, ktorí pomoc potrebujú, na druhej strane sami majú šancu byť obohatení o množstvo príležitostí pre rozvoj svojej osobnosti.

Projekty, v ktorých sa môžu dobrovoľníci v Trnavskej arcidiecéze pri pomoci Charite realizovať:

Dobrá duša

darovať svoj čas, empatiu a pozornosť starším či zdravotne odkázaným

Sieť pomoci človeku v núdzi

pomôcť získavať potravinovú či materiálnu pomoc a cielene ju odovzdávať

Dielnička sv. Heleny

otvoriť dvere kreativite a dať starým veciam nový zmysel

Skrášľovať záhradku v srdci mesta

tvoriť v srdci mesta útulné miestečko na potešenie očí i duše

Streetwork

pomôcť pri hľadaní ľudí bez strechy nad hlavou a zmapovať ich zdravotnú i sociálnu situáciu

Vstúpiť do sveta ľudí bez domova

ponúknuť pomocnú ruku v nízkoprahových Centrách pomoci človeku

Igor Strýček
foto: archív TADCH

Farnosti a ich nezastupiteľné miesto v Charite

V žilinskej diecéze pred šiestimi rokmi začali stavať mosty nezištnej lásky medzi ľuďmi – cez projekt *Mosty charity* - s cieľom rozvíjať dobrovoľníctvo, podporovať angažovanosť a zapojenie sa do služby, a tiež podnietiť samotný vznik farských charít.

Budúcnosť charity tamojší dobrovoľníci vidia v konkrétnej a dobrovoľnej službe spoločenstva farnosti. Zámerom a snahou bolo obnoviť činnosť farských charít, ktoré v minulosti fungovali na území ešte pod správou Diecéznej charity Nitra. Zároveň chceli a vytvorili spolu silnú sieť farských charít. Farskú charitu definujú ako spoločenstvo veriacich dobrovoľníkov vo farnosti. Každá farnosť je špecifická, a preto sú aj jej potreby rozdielne. Farská charita je zložená z najmenej troch dobrovoľníkov. Ruka v ruku so správcom farnosti odpovedá na potreby núdznych vo farnosti a spoločne hľadajú spôsob, ako byť nápomocní. Začínali na zelenej lúke a sú hrdí, že v súčasnosti existuje 18 farských charít od Novej Dubnice až po Skalité. V každom dekanáte je prítomná aspoň jedna. Niektoré sa zamerali na pomoc starým a osamelým prostredníctvom pravidelných návštev, opatrovateľskej služby, pomoci s domácnosťou. Iné sa venujú deťom, mladým aj celým rodinám. Zapájajú sa do celoslovenských zbierok školských pomôcok, potravín, drogérie a šatstva, ktoré potom prerozdeľujú v rámci svojej farnosti a blízkeho okolia. Častokrát ide o mravčiu prácu a pomoc jednotlivcom poradenstvom a asistenciou pri kontakte s úradmi.

Trh dobrej vôle na Solinkách v Žiline

Michaela Uhrin Sokolíková
Diecézna charita Žilina
foto: M. Krajč a archív DCHZa

Dobrovoľníci a dobrovoľnícke aktivity vo Farskej charite Bytčica

Farská charita v Bytčici vznikla 14. novembra 2014. Na založenie farskej charity stačia traja dobrovoľníci, v Bytčici ich svoje sily spojilo šesť. Financie farská charita získava z dobrovoľných príspevkov a darov farníkov, dvakrát ročne – pred Vianocami a Veľkou nocou – aj prostredníctvom podujatia *Deň farskej charity*. Ponúka aj vlastné produkty a výrobky tvorivých dielní farníkov.

Podujatia a zbierky organizované dobrovoľníkmi farskej charity

Členovia farskej charity pomáhajú pri potravinovej Tesco zbierke v rámci Diecéznej charity Žilina. Ľudia sú vďační, za všetko hovoria SMS po odovzdaní potravinovej pomoci: „Boh Vám žehnaj všetkým v charite za tie úžasné dary a Vašu prácu. Zo srdca Vám ďakujem. Sú tam krásne veci aj pre deti, máme veľkú radosť. Vďaka Bohu za všetko.“ Počas prázdnin dobrovoľníci organizujú zbierku školských pomôcok, ktorou pomáhajú rodinám vo farnosti. Dvakrát do roka v spolupráci s Obecným úradom v Lietavskej Lúčke vyhlasujú zbierku šatstva pre núdznych v Kláštore pod Znievom, v Dome charity sv. Vincenta v Žiline a Diakonii Broumov. Začiatkom adventu sa stretávajú s ľuďmi odkázanými na pomoc a venujú im darček – adventný medovník. Na Silvestra po svätej omši dospelým i deťom ponúkajú punč s malým občerstvením. Ľudia sa zastavili, porozprávali, čím sa upevnili už existujúce vzťahy a vytvorili nové. Druhým podujatím bol guláš s hrami pre deti, kvízom pre dospelých a kultúrnym programom – harmonikou – na sviatok sv. Cyrila a Metoda.

Pôsobenie dobrovoľníkov vo farnosti

Dve dobrovoľníčky sprevádzajú kňaza pri návštevách starých a chorých. Pritom im odovzdávajú malú pozornosť od Charity. Pomáhajú pri upratovacích prácach v kostole, omšových sláveniach. V rámci pomoci ľuďom so zdravotným postihnutím podporili dve rodiny preplatením výdavkov na lekárske ošetrovanie. Pomohli sezónnou brigádou pri upratovacích prácach v byte po starších ľuďoch, ktorí sa rozhodli pre domov dôchodcov. Služba farských dobrovoľníkov je spojená s rehoľným spoločenstvom Dcérs sv. Františka, ktorým vypomáhajú pri návšteve bezdomovcov, a tiež navštevujú starších ľudí. Šesťkrát do roka vydávajú farský list o svojich aktivitách.

Členovia FCH pri organizovaní Silvestrovského punču

Viera Janurová / dobrovoľníčka farskej charity
foto: archív FCH Bytčica

Akých dobrovoľníkov má dnes Charita?

Dobrovoľníci venujú Charite mnoho energie, síl, tvorivosti aj nadšenia. Prinášame krátke predstavenia ľudí, ktorí svoj čas a pomocnú ruku poskytli v bratislavskej a spišskej Charite.

Päťsto dobrovoľníckych hodín v bratislavskom Domove seniorov Charitas

Do Domova seniorov CHARITAS (DS Charitas), zariadenia sociálnych služieb s celoročným pobytom, prichádzajú dobrovoľníci od roku 2014 každý týždeň. V zariadení majú prijímatelia služieb prístup k nepretržitej opatrovateľskej starostlivosti. Napriek inštitucionálnemu charakteru domova sa personál snaží zabezpečovať kvalitu života čo najviac podobnú domácejmu prostrediu. Ich samostatnosť a nezávislosť sa podporuje s ohľadom na ich individuálne potreby. Práve pravidelný osobný kontakt s dobrovoľníkmi vo forme rozhovorov a arteterapie prijímajú seniori a osoby odkázané na pomoc iných veľmi pozitívne. V uplynulom roku dobrovoľníci v zariadení strávili so seniormi 500 hodín.

Dobrovoľníčka s ocenením Srdce na dlani

Katka, 35-ročná koučka, bežkyňa, manažérka, vášnivá čitateľka s neutíchajúcim hladom po vlastnom raste a sebapoznaní má túžbu sprevádzať iných pri ich rozvoji. Do DS Charitas sa dostala vďaka Bratislavskému dobrovoľníckemu centru a jeho súčasťou je už viac ako rok. Za svoje pôsobenie získala v decembri 2017 dobrovoľnícke ocenenie Srdce na dlani. Katkino dobrovoľníctvo spočíva v spoločnosti a rozhovoroch so seniormi o živote, minulosti, o čomkoľvek. Prechádzajú sa alebo len tak sedia a držia sa za ruku. V začiatkoch ju prekvapilo, že so starkými nielen príjemne trávi čas, ale že spolu zažívajú aj veľa zábavy. Naučila sa viac o starobe, ktorá je v dnešnom svete vytesnená, no čaká všetkých. Jej skúsenosť ju inšpirovala prehodnotiť priority a mať viac na zreteli to naozaj dôležité. Pozerať sa na život od konca s myšlienkou na to, čo po nej ostane, aký vplyv môže mať na svet. Záujemcom o dobrovoľníctvo odporúča otvoriť srdce aj uši, byť empatickým, prítomným a trpezlivým, a aby sa určite zapojili. Každému sadne iný druh činnosti, treba skúšať a hľadať sa.

Pomoc ľuďom na „periférii“

DS Charitas dlhší čas spolupracuje s občianskym združením Periférie združujúcim viacerých dobrovoľníkov. Vznik združenia inšpirovala najmä pomoc ľuďom, ktorí nie sú v centre diania spoločnosti - ľuďom na periférii. Adam, 25-ročný projektant mostných konštrukcií, člen Periférie, o. z., sa pravidelne v DS Charitas zúčastňuje narodeninových osláv klientov. Hrá, spieva a niekedy i tancuje. K dobrovoľníctvu ho dotiahol kamarát, ktorý mu ho predstavil ako skvelú aktivitu – nielen pre ľudí odkázaných na pomoc, no najmä pre tých, ktorí pomáhajú. Aj podľa Adama má dobrovoľníctvo obojstranný význam – klienti nasávajú hudbu, atmosféru s mladými, usmievavými ľuďmi. Nie každý vie komunikovať so seniormi, ale pri muzike je to iné, vtedy slová netreba. Stačí hrať, spievať a občas niekoho obdarovať úsmevom.

Dôchodca, ktorý sa nenudí a lieči hudbou

Pán Vladimír má 68 rokov, pracoval vo výskume a v rôznych riadiacich funkciách vo verejnom záujme. V DS Charitas realizuje raz týždenne muzikoterapiu. Pre dobrovoľníctvo sa rozhodol pri odchode do dôchodku. Časť voľného času chcel venovať niečomu prospešnému, priniesť trochu radosti a nových zážitkov do života iných. Popri dobrovoľníctve spieva v liturgickom zbore, športuje a študuje na univerzitách tretieho veku. Klientom prináša dobrú náladu, rozptýlenie a zároveň rozvíja reminiscenčné úsilie pri rozpamätávaní na známe texty piesní. Z dobrovoľníctva má radosť a uspokojenie z dobre vykonanej práce v prospech seniorov, ktorí sú naozaj vďační, aj keď to niekedy vedia povedať iba pohľadom.

Dominika Galajdová

foto: archív BACH

Dobrovoľníctvo v Spišskej katolíckej charite

Na veku nezáleží

Kristína, 35 rokov, dokáže v charitných zariadeniach na Orave pomôcť takmer so všetkým. Pred Vianocami pravidelne cez sociálne siete oslovuje ľudí a zabezpečuje darčeka pre detičky a ich mamy v charitnom zariadení. Počas roka nájde dobrodincov, ktorí poskytnú spotrebiče, oblečenie, drogériu, hračky alebo aj kočiar či plienky pre klientov.

Do dobrovoľníckej činnosti sa zapája aj šikovná 68-ročná dôchodkyňa z Liptovského Mikuláša. Pravidelne navštevuje charitné zariadenie a vypomáha klientom v dielni, kde robí ručné práce, no s radosťou sa postará aj o deti.

Gymnazisti s dobrovoľníckym srdcom

Ani mladí nie sú voči pomoci druhým ľahostajní. Žiaci Gymnázia P. O. Hviezdoslava v Kežmarku sa venujú mimoškolským aktivitám aj pomoci pri rozdávaní balíčkov v rámci Potravinovej pomoci. Druháci spolu so zamestnancami Spišskej katolíckej charity navštívili rómske osady v kežmarskom okrese. „*Cítala som sa nápomocná. Mala som dobrý pocit, že konám niečo prospešné. Myslím si, že je to dobrý druh pomoci, na vlastné oči som videla ľudí a hlavne deti, ktorí pomoc naozaj potrebujú a zaslúžia si ju,*“ hovorí žiačka gymnázia. Mnohí ľudia považujú svoje dobré životné podmienky za samozrejmosť, no pri iných je to práve naopak. „*Som rada, že sme aj my, žiaci, mohli takto aspoň malou štipkou prispieť k pomoci ľuďom v núdzi,*“ hovorí 18-ročná gymnazistka Laura.

Petra Lisoňová

foto: Zuzana Dindová

Cítala som sa nápomocná. Mala som dobrý pocit, že konám niečo prospešné. Myslím si, že je to dobrý druh pomoci, na vlastné oči som videla ľudí a hlavne deti, ktorí pomoc naozaj potrebujú a zaslúžia si ju.

Sestra Paola – pracovníčka Domu charity sv. Vincenta

Nebojte sa byť dobrovoľníkom pre Charitu

Dva pohľady na dobrovoľníctvo – postrehy mladej ženy, ktorá si nezištnú pomoc núdznym vyskúšala prvýkrát, a zamyslenia rehoľníčky, ktorá s ľuďmi trpiacimi nedostatkom pracuje už niekoľko rokov. V zrkadlovom rozhovore prinášame skúsenosť Almíry, ktorá sa na čas vrátila do rodnej Žiliny, kde sa zapojila do dobrovoľníctva pre Charitu. Sestra Paola z argentínskeho Buenos Aires žije na Slovensku dvanásť rok a pracuje v zariadení pre ľudí bez domova, Dome charity sv. Vincenta v Žiline.

Sestra Paola pôsobí ako rehoľná sestra Kongregácie Sestier Panny Márie útechy. V minulosti pôsobila ako učiteľka na škole v Čile, má aj skúsenosť práce s deťmi z ulice v Bolívii. Po príchode na Slovensko žila v rehoľnej komunite v Nitre. Učila sa slovenčinu a pomáhala ako dobrovoľníčka v Diecéznej charite Nitra. Mala na starosť výdaj polievky, upratovanie v zariadení pre ľudí bez domova. V Žiline so spolusestrami prevádzkujú nocľaháreň pre ženy, keďže Diecézna charita Žilina poskytuje nocľah len mužom.

Čo je náplňou vašej práce v Diecéznej charite Žilina, ako dlho v nej pôsobíte?

Ako sociálna pracovníčka pracujem v nízkoprahovom dennom centre Domu charity sv. Vincenta v Žiline už piaty rok. Poskytujem základné poradenstvo a služby pre ľudí bez domova a rómske rodiny v núdzi. Každý deň zabezpečujem výdaj polievky, pečiva aj oblečenia. Často chodievam do terénu a pomáhám so streetworkom, tiež sprevádzam ľudí bez domova k lekárovi.

Polievka podávaná s úsmevom je vždy chutnejšia

Kto sa k vám do charitného zariadenia hlási ako dobrovoľník? Prečo sa chcú ľudia stať vašimi dobrovoľníkmi?

Dobrovoľníkov v našom zariadení máme veľmi málo. Pomáhajú nám pri jednorazových akciách, akými sú príprava štedrej večere, distribúcia potravinových balíčkov pred Vianocami a vyhľadávanie ľudí v squatoch. Posledné mesiace vnímame zvýšený záujem o pomoc v nocľahárni zo strany dobrovoľníkov, ktorí prichádzajú variť čaj a vypomáhať s príjmom klientov. Myslím si, že o dobrovoľníctvo u nás majú záujem dva typy ľudí. Prvú skupinu tvoria ľudia s pozitívnou skúsenosťou dobrovoľníctva v zahraničí. Druhá skupina sú tí, ktorí chcú svoju vieru preukazovať konkrétne a prakticky pomáhať v službe druhým. U mnohých je to dlhší proces.

Zažili ste zlepšenie situácie alebo stavu klientov, o ktorých sa Charita stará?

Je veľmi náročné pracovať s ľuďmi bez domova. Mnohokrát vnímam a vidím, že len niektorí z nich sa posunú ďalej a urobia krok dopredu, aby zmenili svoj život. Ale mám nádej, že napriek tomu sa oplatí aj kvôli jednému človeku vynaložiť námahu.

Pri dobrovoľníckej službe sa vytvorí vzťah medzi dobrovoľníkom a človekom na ulici. Človeku z ulice umožní, že sa začne cítiť rovnocenným a pozdvihne sa jeho ľudská dôstojnosť.

Ako vás obohatila spolupráca s Almirou?

Almiru vnímam ako veľmi otvorenú, zodpovednú a komunikatívnu osobu. Prijemne ma prekvapila svojou ochotou pomáhať a úprimnou angažovanosťou. V náročnom predvianočnom čase nám pomohla pri viacerých aktivitách – vianočnom charitnom stánku na trhoch v Žiline, pri príprave štedrej večere, ale aj so streetworkom a rozdávaním balíčkov ľuďom na ulici.

Dobrovoľník nie je sociálny pracovník, väčšinou nemá psychologické vzdelanie. Čím má byť pre klientov bez domova?

Súhlasím, že dobrovoľník nie je profesionál a nie je sociálny pracovník. Počas dobrovoľníckej služby je potrebné sprevádzanie a formácia dobrovoľníka z našej strany, strany organizácie. Máme skúsenosť, že služba, ktorú poskytuje dobrovoľník, je pozitívna. Nejde len o praktickú pomoc napríklad s výdajom polievky, je za tým oveľa viac. Pri dobrovoľníckej službe sa vytvorí vzťah medzi dobrovoľníkom a človekom na ulici. Človeku z ulice umožní, že sa začne cítiť rovnocenným a pozdvihne sa jeho ľudská dôstojnosť. Musíme si uvedomiť, že ľudia bez domova stratili bežné vzťahy – v rodine, medzi priateľmi či kolegami.

Slováci sú celkom uzavretý národ, ako reagujú na vás ako cudzinku, keď s vami prichádzajú do kontaktu pri výkone vašej práce?

Zo strany ľudí bez domova nevnímam žiaden problém. V Žiline pracujú s touto skupinou ľudia sestry Misionárky lásky, naša kongregácia a Diecézna charita Žilina, v ktorej pracuje ešte jedna spolusestra Mary Carmen zo Španielska. Čiže poväčšine cudzinci, a preto sú zvyknutí a nemáme medzi sebou jazykovú bariéru. Skôr vnímam väčší odstup pri kontakte s úradmi.

Ako by ste odporučili dobrovoľníctvo ľuďom, ktorí nad ním uvažujú?

Darovať čas pre druhého je vzácné. Môžem osobne potvrdiť, že oveľa viac človek dostane, ako sám dá a daruje. Pomáhať druhým má byť pre veriaceho človeka základný pilier jeho kresťanského života. Dobrovoľníctvo je skúsenosť, ktorá obohatí samotného človeka.

Sestra Paola je členkou Kongregácie Misionárov lásky

Almira Biljalovičová sa narodila na Slovensku, no korene má aj na temperamentnom Balkáne. Vyštudovala anglický a španielsky jazyk v Granade. Po štúdiách pôsobila v neziskovom sektore a rozhodla sa vydať sa inou cestou. Vybrala sa na púť do Santiago de Compostela, počas ktorej sa rozhodla venovať sama sebe. Na čas sa vrátila do rodnej Žiliny, kde sa dostala k Slovenskej katolíckej charite. Aktuálne žije v Dánsku, pracuje na projekte o zodpovednom cestovaní a kultúrnej rozmanitosti.

Mala si pred dobrovoľníctvom pre Charitu nejaké skúsenosti s dobrovoľníckou prácou, alebo si netušila, čo ťa čaká?

Predtým som len krátkodobo vypomáhala na podujatiach, nikdy nič dlhodobjšie ani organizované. Moje pôsobenie v žilinskej Charite začalo v októbri 2017, keď som priniesla nepotrebné, no ešte použiteľné veci. Sestra Paola mi oznámila, že prinesené veci, žiaľ, nemôže vziať, pretože ich šatník je plný a momentálne nemajú nikoho, kto by ho usporiadal. Navrhla mi, či by som ho neskúsila dať do poriadku. Súhlasila som s pomáhaním niekoľko hodín do týždňa. Začala som upratovaním šatníka – triedením oblečenia, prijímaním nového, balením šatstva do vriec pre ľudí, ktorí ho urgentne potrebovali. Neskôr som vypomáhala v stánku na vianočných trhoch a zapojila som sa do terénnej práce. Ľuďom bez domova v okrajových častiach Žiliny som spolu s tímom priniesla balík jedla a oblečenia aj s pozvánkou na štedrovečernú večeru. Tiež som pomáhala pri príprave štedrovečernej večere pre klientov.

Utvrdilo ma to v tom, že treba viac ďakovať ako prijímať a chcieť sám pre seba.

Príprava štedrej večere pre klientov

Charitná dobrovoľníčka Almira

Čo bol tvoj najsilnejší zážitok z dobrovoľníckej práce?

Určite terénna práca s ďalším dobrovoľníkom a dvoma pracovníkmi žilinskej Charity. V ten deň veľmi mrzlo a snežilo. Kolega presne vedel, kde nájsť miesta, na ktorých bývajú ľudia v biednych podmienkach. Išli sme na miesta, o ktorých som si predtým ani nevedela predstaviť, že by tam niekto dokázal žiť. Veľmi ma šokovalo prostredie, v ktorom ľudia bez domova žijú. Predtým som mnohokrát išla autom cestou popri lese, ale nikdy mi ani nenapadlo, že by tam niekto mohol žiť. Kráčali sme pristranstvom, kde boli len vysoké stromy a veľa snehu, a zrazu uprostred stan, v ktorom niekto žil. Šokovala ma aj komunikácia s klientmi. Niektorí boli veľmi radi, že sme prišli, cítili sa poctení, že sme prišli na návštevu. Vystupovali príjemne a milo. Podľa správania a rozprávania by som neuhádla, že ide o ľudí žijúcich na ulici, ľudí bez domova.

Naučilo ťa dobrovoľníctvo pre Charitu niečo?

Pokore a vďačnosti. Vždy, keď som odchádzala z Charity a niekto mi zavolať, ako sa mám, uvedomila som si, že sa mám naozaj dobre. Mám kde bývať, teplé jedlo, okolo seba ľudí, ktorí ma majú radi a ja ich. Naozaj mi nič nechýba. Utvrdilo ma to v tom, že treba viac ďakovať ako prijímať a chcieť sám pre seba. Tiež som sa naučila nesúdiť. Sú ľudia, ktorí sa na ulici ocitli kvôli rodinným alebo finančným problémom, a sú ľudia, ktorí vlastnou vinou. Naučila som sa neriešiť, prečo, ale pomôcť im a zmieriť sa s tým, ak pomoc odmietajú. Keď som jednému pánovi v teréne ponúkala balíček, nechcel ho a odmietol aj pozvanie na večeru. Naučila som sa vytvoriť si hranicu, pokiaľ možno ľuďom pomáhať a kedy už nie. Keď pomoc ponúkneš, jej prijatie je na druhom človeku.

Ako na teba pôsobili a reagovali zamestnanci a klienti Charity, s ktorými si sa stretávala?

Ústretovo a milo. Zamestnanci ma uvítali, hneď ma vedeli využiť. Nikdy sa nestalo, že by som nemala čo robiť. Vždy mi vysvetľovali aj pozadie činností, ktoré som vykonávala. Pred napĺňaním balíčkov mi objasnili celý proces od oslovenia firemných darcov až po distribúciu potrebných vecí ľuďom v núdzi. Mala som možnosť nazrieť do života pracovníkov Charity a zistila som, že majú iné hodnoty ako mnoho ľudí z biznis prostredia. Nerobilo im problém pracovať do siedmej-ôsmej večer, sú to hodiny nadčasov, ktoré im nikdy nikto nezaplatí, no nik sa nestožoval. Každého klienta poznajú od A po Zet. Je tam transparentnosť, snažia sa pracovať naplno a je očividné, že toho majú veľa. Klientov je mnoho a, žiaľ, stále pribúdajú. V čase, keď som chodievala do Charity, tam samotní klienti nebývali prítomní, prichádzali až podvečer. Nebola som s nimi veľmi v kontakte, ale nejakých som stretla. Mala som pocit, že ženy, ktoré pomáhali s upratovaním, sa na mňa vždy tešili, vždy sa usmiali a odzdravili. Aj na vianočné trhy prišlo veľa bývalých klientov. Sú to veľmi výreční ľudia a majú mnoho zážitkov a príbehov, ktoré môžu zdieľať.

V čom a ako ťa obohatila spolupráca so sestrou Paolou?

Mám ju veľmi rada, aj preto, že bola pre mňa úplne prvým kontaktom s Charitou. Nejaký čas som žila v Južnej Amerike a keď som zaklopala na dvere Charity, otvorila mi úplnou náhodou práve ona. Pamätám si, že veľmi pekne hovorila slovensky, vôbec som nevedela, že je zo zahraničia, až neskôr som si všimla jej prízvuk. Spýtala som sa, odkiaľ je – vyzvala ma, nech skúsím uhádnuť. Tipla som si Argentínu, odkiaľ som sa práve vrátila. V šatníku mi

pomáhala, keď mala čas, a popritom sme sa rozprávali. Osobnostne sme si veľmi sadli aj preto, že máme spoločný jazyk – španielčinu. Rozhovory s ňou ma veľmi tešili a obohacovali, vždy si našla čas. Desať-pätnásťminútový rozhovor s Paolou má nesmiernu hodnotu. Obohatiť človeka tým, že komunikuje jednoducho a trefne, poskytnie konkrétny príklad, nad ktorým sa nedá nič iné iba zamyslieť. Inšpirovala ma, aby som si uvedomila, že k životu treba naozaj málo. Že keď má človek menej, viac dá druhému, že to nie je o tom, kto čo má a kde bol. Doteraz si píšeme cez whatsapp.

Plánuješ pokračovať v dobrovoľníctve?

Ak by som bola v Žiline, určite by som sa rada ešte zapájala, ale aktuálne tam fyzicky nie som. Na iných miestach sa rada v budúcnosti k dobrovoľníckym iniciatívam pridám.

Ak by si mala niekomu odporučiť dobrovoľníctvo, čo by bolo твоjim odkazom?

Chcela by som vyzvať ľudí, aby nemali strach pracovať pre klientov Charity. Niekedy je lepšie venovať dve hodiny svojho času než priniesť vrece oblečenia, ktoré je roztrhané a nepoužiteľné. Mnoho ľudí asi ani nevie, že možno svojím časom Charite pomôcť. Kampaň o dobrovoľníctve pre Charitu by bola skvelá vec – najstí si ich, zorganizovať a pravidelne s nimi spolupracovať. Nie každý zaklope na dvere a opýta sa, ako môže pomôcť. Verím, že je veľa šikovných ľudí, ktorí by chceli pomáhať a majú záujem o dobrovoľníctvo, ale nevedia o tom, že aj Charite by sa zišli schopní a zruční dobrovoľníci aj dobrovoľníčky.

Zuzana Grochalová

foto: archív sestry Paoly a Almiry Biljalovičovej

Almira pomáhala na vianočných trhoch na Mariánskom námestí v Žiline

Juliana – dobrovoľníčka v Ugande

Dobrovoľníčka Juliana po návrate z Ugandy: „Vďaka skúsenostiam z Afriky môžem pomáhať slovenským deťom kvalitnejšie“

Dobrovoľníčka Juliana Hološová šesť mesiacov pomáhala HIV pozitívnym deťom v Centre Nepoškvrneného srdca Panny Márie na severe Ugandy, kde stretla aj svoju adoptívnu dcéru Fionu. Dva týždne po prilete na Slovensko nám poskytla rozhovor. Prezradila, ako sa vyrovnáva s čerstvými zážitkami, ako ju pobyt obohatil osobne i v profesii liečebnej pedagogičky.

Ako prebieha návrat?

Naozaj ťažko. (Odmlčí sa.) Aj preto, že sa mi v Ugande veľmi páčilo. Teraz to vnímam tak, že všetko bolo skvelé. Na Slovensku mi je strašná zima. Ešte stále som si nezvykla, že som naozaj späť, ani na európsky štandard. Na uvedenie si návratu som mala primálo času, hneď som sa vrátila do zamestnania. Ani počas jedného dňa som nemala čas zastaviť sa a vnímať posun, ktorý sa udiel, spracovať to celé vnútorne, uzatvoriť v sebe nádherné obdobie a preorientovať sa na život, ktorý ma čaká teraz tu.

Odchádzala si zo Slovenska do Ugandy v špecifickej situácii, v práci si si vzala polročné neplatené voľno. V našej krajine je to stále neštandardná požiadavka, bol tvoj zamestnávateľ ústretový?

Povedal, že ak mu slúžim, že sa vrátim, pustí ma. Riešilo sa to predĺžením zmluvy, keďže mi mala končiť už počas môjho pobytu v Afrike. V práci mi napokon sami ponúkli neplatené voľno a možnosť vrátiť sa hneď po pricestovaní z Ugandy späť do Svetielka nádeje, o. z., v Banskej Bystrici.

Čo všetko bolo nutné vybaviť pred odchodom?

Bolo to trochu komplikované a náročné, keďže som všetko vybavovala popri práci. Po odoslaní životopisu a motivačného listu som dostala pozvanie na pohovor. Pohovoru sa zúčastnili dvaja pracovníci Charity – koordinátori projektov v Ugande a v Rwande. Rozprávali sme sa o oboch projektoch, pýtali sa na moje skúsenosti práce s deťmi, na moju predstavu práce v rozvojovej krajine, ako reagujem v ťažkých a krízových situáciách, zaujímalo ich, ako sa vnímam ja ako osobnosť, akým spôsobom riešim konflikty. Oznámenie ich rozhodnutia prišlo asi o tri týždne mailom. Následne ma pozvali na prípravné stretnutie do Charity, kde som sa stretla už aj so svojou spoludobrovoľníčkou. Manažér rozvojovej spolupráce nám porozprával o náplni dobrovoľníctva, špecifikách krajiny, rozdielnosti v spôsobe života. Vybavovala som si nový pas, keďže dovtedy som nikdy nebola v krajine, kde by bol potrebný. Absolvovala som očkovania proti meningitíde, žltej zimnici. Očkovania proti žltke typu A a B som už mala. Odhlásila som sa zo zdravotnej aj sociálnej poisťovne. Pred vycestovaním som o Ugande čítala zopár článkov, ale nechcela som dopredu príliš vedieť európske informácie, ani odchádzať s názorom od niekoho iného. Radšej som to chcela celé zažiť priamo tam, na mieste. Vytvoriť si vlastné vnímanie africkej reality a vidieť pohľady domácich obyvateľov bez hodnotenia z pozície európskych názorov.

Rodičia sa nebáli pustiť ťa do Afriky? Aké boli reakcie kamarátov?

Určite sa trochu báli, ale nezakazovali mi. Vedeli, že ísť tam je môj sen, mali k tomu rešpekt. Myslím si, že to aj čakali. Povedala som im to, až keď mi už oznámili, že som vybratá. Celkovo sa k tomu postavili pozitívne. Kamaráti – ako ktorí. Niektorí sa tešili so mnou, keďže som o Afrike dlho snívala a stále o nej rozprávala, iní boli šokovaní, prečo práve Afrika. Vo všeobecnosti však prevládali pozitívne reakcie. Praví kamaráti by sa mali tešiť zo šťastia druhého, aspoň som zistila, kto naše priateľstvo vníma vážne.

Ako vlastne vznikol nápad odísť do Afriky cez Slovenskú katolícku charitu?

Ešte v detstve, keď som listovala obrázkovou knižičkou od rodičov. V nej bol obrázok Matky Terezy sediacej na zemi medzi čiernymi deťmi – písala si s nimi písmenká do prachu. Vtedy to pre mňa boli malí černoškovia a odvtedy bola vo mne prítomná túžba ísť raz do Afriky. Môj detský sen raz naberal na intenzite, inokedy bol prehlušený inými snami. Zintenzívnil sa, keď som v osemnástich maturovala. Nespĺňala som však vekové podmienky organizácií, ktoré dobrovoľníkov vysielali. Po maturite som nastúpila na štúdium liečebnej pedagogiky a pracovala ako dobrovoľníčka so seniormi s Alzheimerovou chorobou. Po skončení bakalára som začala pracovať s onkologicky chorými deťmi, keďže som posledný semester praxovala na Oddelení detskej onkológie a hematológie v Banskej Bystrici, kde mi ponúkli pracovné miesto. Následne som stretla ďalšie dievča, ktoré tiež chcelo ísť do Afriky, čo znova oživilo moju túžbu. Na sociálnej sieti sa mi zobrazil príspevok, že Charita hľadá dobrovoľníkov do centra, kde boli choré deti v rôznom veku, čo ma neskutočne lákalo. Povedala som si – znamenie. Navyiac do Ugandy, odkiaľ som už vtedy mala dva roky na diaľku adoptované dieťa, Fionu.

Večer pred odchodom sa ma pýtali, či na nich nezabudnem. Vysvetľovala som, že nemožno zabudnúť na niekoho, koho máš rád. Jeden starší chlapec mi povedal, a to ešte nevieš, ako ťa ľúbime my.

Aké bolo teda osobné stretnutie s Fionou?

Podporujem ju od štúdií na vysokej škole, keď som prvýkrát prišla do kontaktu s kampaňou Pôstna krabička pre Afriku. Chodievali mi od nej poštou listy a fotografie a ja som jej ich tiež posielala. Naše prvé stretnutie bolo v prvú nedeľu po príchode do centra. Šli sme aj s ďalšou dobrovoľníčkou do kaplnky v centre na omšu. A tam bolo plno detí – vtedy sa mi ešte všetky zdali rovnaké. Keď sme neskôr stáli pred kaplnkou a podávali si ruky s deťmi a dedinčanmi, jedno dievčatko sa mi predstavilo – Fiona. (úsmev) Spoznala ma skôr ako ja ju a prišla za mnou. Hneď sme sa vyobľúbili, všetky deti stojace naokolo sa tešili s nami. Uvedomila som si, že projekt Adopcia na diaľku® má naozaj veľký význam.

Spomínaš zbierku Pôstna krabička. Priamo v Ugande si mala možnosť osobne vidieť, čo všetko je možné z vyzbieraných prostriedkov realizovať.

Podporuje sa prevádzka centra, zároveň všetko, čo deti potrebujú – ubytovanie, strava, hygiena, nákupy ovocia. Ak ostanú prostriedky, aj nové oblečenie a obuv, keďže deti chodievajú pešo veľké vzdialenosti do školy či na lekárske prehliadky.

V centre je umiestnených 54 detí. Určite medzi vami vzniklo silné puto. Zblížili ste sa rýchlo a ľahko, alebo to šlo komplikovanejšie?

V centre sú deti v rôznych vekových kategóriách. S odlišnými povahovými črtami a každé vníma svet inak. Najmladšie má 6 rokov, najstaršie 21 a ešte navštevuje základnú školu, keďže dochádzku začalo neskôr. Hľadala som spôsoby a cesty, ako s ktorým dieťaťom pracovať. Častokrát sme mali názorové nezhody, zistila som, že najmä so staršími sa treba veľmi veľa rozprávať a vysvetľovať. O našom „bielom“ svete majú skreslené predstavy. Práve rozhovormi sa názory posúvali – ich aj moje. Rozlúčka bol najsmutnejší zážitok. Hovorila som si, že nebudem plakať, lúčenie je predsa prirodzenou súčasťou života. Večer pred odchodom sa ma pýtali, či na nich nezabudnem. Vysvetľovala som, že nemožno zabudnúť na niekoho, koho máš rád. Jeden starší chlapec mi povedal: A to ešte nevieš, ako ťa ľúbime my. V tom momente som si povedala, neviem-neviem, či to na ďalší deň vydržím bez plaču. Každému dieťaťu som vyrobila zápisníček s fotografiou. Napísala som dnu poďakovanie a niečo, čo sme spolu zažili. Poobede sa deti zhromaždili a začali mi spievať pesničku. (ticho) Vtedy to na mňa doľahlo a vyhrkli mi slzy, pomaly aj deti prestávali spievať a pri osobnom lúčení sa rozplakalo veľa detí.

Uniformy sú súčasťou skoro každej ugandskej školy

Videla som, že aj napriek utrpeniu možno žiť zmysluplný a radostný život. Aj napriek veľkej bolesti sú ľudia ochotní ísť na kraj svojich síl, aby pomohli iným. Utrpenie nie je trest, ale súčasť nášho života a v mnohých situáciách sa môže zmeniť na požehnanie.

Deti v Ugande sa hrajú všade, kde sa dá

Pochádzaš z viacdetej rodiny, máš šesť súrodencov. Na Slovensku si sa určite stretávala s predsudkom o veľkých afrických rodinách – koľko detí mávajú Ugandania?

Podobne ako u nás – aj rodiny s veľa deťmi, aj menejpočetné. Pravdepodobne viac mnohodetných, ale presadzuje sa trend mať detí menej. Keď som deťom v centre rozprávala o mojej rodine, boli prekvapené. Vraj im hovoria, že v Európe mávajú ľudia najviac dve-tri deti. Pýtali sa ma, koľko ich chcem ja. Čudovali sa, keď som povedala, že by som rada tri-štyri (*úsmev*). Mne mladí Ugandania hovorili, že chcú mať iba dve. Aj preto, že každého belocha vnímajú ako bohatého človeka. Chceli by sa posunúť na našu úroveň, mať menej detí považujú za stratégiu, ako sa lepšie zabezpečiť a poskytnúť deťom lepšie podmienky na vzdelanie a celkovo na život.

V rámci tvojich dobrovoľníckych povinností bolo aj zaraďovanie detí do programu Adopcia na dialku® a ich monitorovanie. Čo všetko to zahŕňalo?

Na začiatku nám škola dala zoznam tých najchudobnejších detí. Chodievala som priamo domov k rodinám a dôležitým faktorom boli výsledky dieťaťa v škole. Muselo mať potenciál, aby prosperovalo. Rozhodnutia bývali ťažké, detí je veľmi veľa a treba vyberať. Tamojší rodinný život je od typického slovenského dosť odlišný. Deti sa starajú v domácnosti o veľa vecí. Aj u nás síce pomáhajú, no tu skôr ide o pomoc rodičom. V Afrike majú omnoho väčšiu zodpovednosť. Videla som dvanásťročné dievčatko starať sa o svojich piatich mladších súrodencov: varila, upratovala, zametala. Otec alkoholik, mama chodievala pracovať na pole, celá starostlivosť o domácnosť bola na pleciach dievčatka. (*Odmľčí sa.*) Jej detstvo vlastne spočívalo v kompletnej starostlivosti o domácnosť, čo ju prinúti oveľa skôr dospieť, ale nenaučí ju to zodpovednosti za jej vlastné deti.

Do Ugandy si odchádzala s predsavzatím nanovo definovať utrpenie a chorobu. Posunula sa tvoja definícia?

Veľmi sa posunula, úplne inak vnímam detské utrpenie, ochorenia aj smrť. Videla som deti trpieť tu aj tam. Viem to porovnať. Dnes už neprežívam toľko vnútornej bolesti pri pohľade na trpiace dieťa. Niežeby ugandské deti trpeli viac, no v Afrike som mala veľa času rozmýšľať nad mnohým. Predtým som sa pýtala, prečo deti toľko trpia, teraz to vnímam viac prepojene. Videla som, že aj napriek utrpeniu možno žiť zmysluplný a radostný život. Aj napriek veľkej bolesti sú ľudia ochotní ísť na kraj svojich síl, aby pomohli iným. Utrpenie nie je trest, ale súčasť nášho života a v mnohých situáciách sa môže zmeniť na požehnanie. Bez utrpenia by nebolo ani toľko lásky, ochoty pomáhať a ľudia by emocionálne otupeli. Takže utrpenie, bolesť a smrť nás môžu posilniť – osobu, ktorá utrpenie znáša, ale aj všetkých, ktorí s trpiacou osobou prídu do kontaktu. Nič nie je viac ako prehodnocovanie svojich životných hodnôt a zmyslu života, ku ktorému nás vo veľkej časti privedie hlavne utrpenie.

Ako reaguješ na otázku, prečo pomáhať v Afrike, keď na Slovensku je ľudí v núdzi dosť?

Kolegovia aj mamičky malých slovenských pacientov boli sklamané z môjho rozhodnutia. Pýtali sa ma, prečo odchádzam, keď aj tu svojou prácou pomáham deťom. Osobne vidím zmysel v tom ísť pomôcť do Afriky. Na Slovensku môžem svoju prácu robiť viac ľudí, no do Afriky by nešli. Niektorí musia byť aj v Afrike a niektorí tu, na Slovensku. Každý z nás dostal nejaké dary, ktoré má počas života rozvíjať, v tom je podstata krásy vzájomného dopĺňania sa. Každý môžeme spraviť niečo iné a dokopy vytvoríme veľa dobra, ktoré tento svet premieňa na lepšie a radostnejšie miesto. V mojom vnútri som cítila, že musím ísť. Neviem zhodnotiť, či bol môj pobyt v Afrike pre tamojšie deti prínosom, no pre mňa to malo neskutočnú hodnotu. Aj vďaka skúsenostiam odtiaľ môžem pomáhať teraz deťom na Slovensku kvalitnejšie.

Zuzana Grochalová

foto: archív SKCH a Juliany Hološovej

Juliana a jej „adoptovaná dcéra“ Fiona

Predtým som sa pýtala, prečo deti toľko trpia, teraz to vnímam viac prepojene. Videla som, že aj napriek utrpeniu možno žiť zmysluplný a radostný život.

Preplnená trieda je symbolom miestneho školstva

Podľa môjho názoru deťom z tých najchudobnejších oblastí chýba hlavne čas byť deťmi.

Deti prijali Michaela medzi seba takmer okamžite

Michael André - od dobrovoľníka ku koordinátorovi projektu MIND

Cestou, ktorou si prešiel Michael, sa nevyberie každý. Z dobrovoľníka sa stal zamestnancom Slovenskej katolíckej charity a neľutuje. Ako sa na svoje rozhodnutie pozerá teraz, nám priblížil v rozhovore.

Predstav sa nám. Kto je Michael André?

Mám 23 rokov. Nedávno som sa stal zamestnancom Slovenskej katolíckej charity (SKCH). Milujem cestovanie a spoznávanie rozličných kultúr, ich tradícií. Práve preto som si vybral a vyštudoval manažment kultúry a turizmu. Voľný čas si rád krátim dobrými knihami. Medzi mojich obľúbených autorov patrí G. Orwell, E. Hemingway a E. M. Remarque. Vždy, keď je možnosť, rád si zahrám plážový volejbal.

Bol si pol roka vo Rwande. Od malička si chcel byť dobrovoľníkom? Kedy si začal uvažovať nad dobrovoľníctvom v Afrike?

Už od detstva som sníval, že raz budem pracovať a pomáhať v nejakej exotickej krajine. Mali by sme sa snažiť pomáhať menej šťastným a dať im šancu na lepší život. O možnosti vycestovať som sa dozvedel úplnou náhodou od známej. Hľadal som ďalšie informácie o projektoch SKCH. Ani som nemusel veľmi premýšľať, či poslať do Charity prihlášku na projekt, lebo moje rozhodnutie mi bolo úplne jasné.

Ako na teba zapôsobil Rwanda, deti, odlišná kultúra?

Rwanda ma nesmierne očarila. Srdcom som tak trochu ešte stále v Afrike. Každodenné problémy domácností sú úplne odlišné od našich na Slovensku. Mnohé, pre nás bežné veci predstavujú pre ľudí vo Rwande luxus. Deti sú však stále len deťmi. Rady sa hrajú a bláznia, keď spadnú alebo sa udrú, tak sa rozplačú, a keď im venujete pozornosť a starostlivosť, sú vďačné.

Hrať sa s legom je pre tieto deti nevídaný luxus

Michael spolu s otcom Pawlowskim na návšteve Claudine po operácii nožičiek

Čo najviac potrebujú deti vo Rwande?

Podľa môjho názoru deťom z tých najchudobnejších oblastí chýba hlavne čas byť deťmi. Už ako sedem-osemročné sa často musia denne starať o mladších súrodencov alebo celý deň pomáhať s prácou na poli. Neskôr je to dostupnosť vhodného vzdelávania. Mnohým deťom chýba správna výživa, čo má za následok zdravotné problémy.

Chcel by si sa tam niekedy vrátiť?

Určite áno. Rwanda mi veľmi chýba. Vždy sa poteším, keď mi dobrovoľníci pošlú zopár viet alebo fotiek z nášho detského centra v Kibeho.

Od februára si zamestnancom Slovenskej katolíckej charity. Bola to jasná voľba hneď po príchode na Slovensko?

Povedal by som, že áno. Mal som v pláne ostať na dlhšiu dobu na Slovensku a chcel som pracovať vo sfére rozvojových a humanitárnych projektov. Nový projekt Slovenskej katolíckej charity bol pre mňa ideálnou voľbou.

Máš na starosti projekt MIND. O čom je a čo je tvojou úlohou?

MIND je projekt, na ktorom spolupracuje celkovo 12 európskych charitatívnych organizácií, vrátane Slovenskej katolíckej charity. Naším spoločným cieľom je sprostredkovať konštruktívny dialóg o témach ako migrácia, rozvojová spolupráca, humanitárna pomoc, udržateľný rozvoj atď. Momentálne sme ešte len na začiatku. Mojou úlohou je predovšetkým organizácia a koordinácia podujatí a aktivít pre širokú a odbornú verejnosť, ako aj príprava obsahovej stránky v spolupráci s mojimi kolegami; komunikácia so zahraničnými partnermi a administratíva. Okrem toho je to pre mňa príležitosť na prehĺbenie mojich vedomostí spojených s tematikou migrácie a integrácie cudzincov.

Kto je migrant a prečo by nás táto téma mala zaujímať?

Definícia OSN hovorí, že migrant je osoba, ktorá z akýchkoľvek dôvodov zmenila krajinu svojho trvalého resp. obvyklého pobytu a zo svojej domovskej krajiny sa presťahovala do inej krajiny minimálne na dobu troch mesiacov. V slovenskom právnom poriadku sa však namiesto slova migrant používa slovo cudzinec. S migráciou sú posledné roky spájaní najmä utečenci. V skratke, utečenec je osoba s opodstatnenými obavami z prenasledovania, a z dôvodu týchto obáv sa nemôže alebo nechce vrátiť do krajiny svojho pôvodu. Nie každý migrant je automaticky utečencom. Môže sa zdať, že otázka migrácie sa Slovenska ešte netýka, štatistika ministerstva vnútra ukazuje, že na našom území každoročne počet cudzincov narastá a pravdepodobne bude narastať aj v budúcnosti.

Čo budeš považovať za úspech projektu MIND?

Ak sa čo najväčší počet Slovákov začne zamýšľať nad príčinami toho, prečo sú migranti nútení odchádzať z krajín, v ktorých sa narodili, ako aj to, čo pre migrantov znamená príchod do novej, im nepoznanej krajiny. Dúfam, že prostredníctvom Slovenskej katolíckej charity prispejeme k riešeniu týchto otázok, nech má každý šancu žiť v krajine, v ktorej sa narodil, a nech sa migrácia pre ľudí stane ich voľbou, nie nutnosťou. Myslím si, že Slovensko by nemalo úplne podľahnúť tlaku globalizácie a multikulturalizmu. Máme tu isté kultúrne, spoločenské a právne hodnoty, ktoré by sme si jednoznačne mali zachovať. No zároveň by sme sa nemali ani úplne uzavrieť pred okolitým svetom. Samozrejme, migrácia je komplexnou témou, ktorej je potrebné sa venovať dlhodobo. Verím, že projekt MIND je iba začiatok.

Ján Košta

foto: archív Michaela Andrého

Michael pomáhal Claudine s pohybovom po centre každý deň, dnes už chodí sama

LÁSKA + DOBRO

NAPLŇAJÚ

SVET POMOCOU

V centre pozornosti je blížny. Pozývame vás MAPOVAŤ DOBROtu na Slovensku!

Slovenská katolícka charita oslavuje tento rok 91. výročie. Jej aktivity majú v centre pozornosti človeka – pomoc núdzným bez rozdielu na základe princípov zachovania ľudskej dôstojnosti, solidarity a subsidiarity. Ako sa jej darí vytrvať v tejto službe? Kto za touto prácou stojí? Spoločne s arcidiecéznymi a diecéznymi charitami a ďalšími charitatívnymi organizáciami pozýva na vzájomný dialóg a osobné stretnutia na celom Slovensku počas *Národného týždňa charity* (10. – 16. júna).

„V súčasnosti vidíme stále ohromné množstvo chudoby – ľudí na perifériách, strádajúce rodiny. Charita im podáva ruku aj vďaka pomoci Slovákov, ktorí ju svojimi modlitbami a štedrosťou podporujú. Preto sme sa rozhodli zorganizovať Národný týždeň charity a pozvať ľudí na celom Slovensku do dialógu s našimi zamestnancami či dobrovoľníkmi, predstaviť im našu prácu a poďakovať za podporu.“ hovorí Erich Hulman, generálny sekretár Slovenskej katolíckej charity. S Charitou si väčšinou ľudia spájajú zbierku šatstva, charitnú polievku či starostlivosť o bezdomovcov. Tieto aktivity sú možno najznámejšie, no nimi služby Charity iba začínajú.

MAPUJEME DOBROtu na Slovensku

ZMAPUJTE S NAMI AKTIVITY, KTORÉ ZASTREŠUJE CHARITA,
A ZAŽITE DEŇ PLNÝ DOBRA A SKVELÉHO PROGRAMU.

NAPLNO: Pomoc v krízových situáciách

15. mája sme oslávili Deň rodiny. Prirodzene v ten deň sa mnohí stretávajú alebo spájame aspoň cez telefón so svojimi rodičmi a ďakujeme za to, že nám dali šancu pochopiť, kým sme, a podporovali nás pri realizácii našich snov a formovali naše osobnosti. No nie všetky deti majú túto možnosť. A tak mesiac po tomto sviatku chceme hovoriť o deťoch, o ktoré sa rodičia z rôznych dôvodov nemôžu postarať. Či už ide o nedostatočný pocit zodpovednosti, závislosti na alkohole či drogách, strate bývania... Prostredie prijatia, dôvery a pomoci sa pokúšajú nahradiť Detské charitné domy. V jednom z nich, v Považskej Bystrici, sa záhrada vo vybrané dni mení na cukráreň. Ako vyzerá takéto maškrtenie? Ochutnávka v nedeľu, 10. júna!

Detská charitná cukráreň v Považskej Bystrici

Keď je v rodine problém závislosti, charitní pracovníci ponúkajú terapiu formou resocializácie. Cieľom je pomôcť opäť naštartovať ich život naplno a vrátiť sa do spoločenského života. V krízových centrách nájdu ľudia odbornú sociálnu pomoc na zorientovanie sa v náročnej životnej situácii. V bezpečnom prostredí sa tak obetiam násilia, osobám, ktoré prišli o zázemie, ponúka podpora a pomoc so zapojením vlastných síl vyriešiť nepriaznivú situáciu.

Ak sa rodina alebo jednotlivec ocitnú v hmotnej núdzi, z ktorej nepomôžu štátne príspevky, z charitných šatníkov si môže vziať oblečenie či obuv. Popri materiálnej pomoci je núdzným ponúkaná aj potravinová pomoc formou balíčkov či pripravovaného jedla.

S ekonomikou exklúzie a nerovnosti sa v našej spoločnosti prehlbuje aj fenomén bezdomovectva, na ktorý reaguje terénny charitný program, nízkoprahové centrá či iné charitné aktivity. Napríklad Gréckokatolícka charita v Prešove vydáva mesačník Cesta, ktorý sa dostáva k ľuďom prostredníctvom pouličných distributérov. Dáva im šancu každodennej dôvery v správne hospodárenie so zarobenými peniazmi, silu komunity a dôstojnosti. Časopis im pomáha ostať na správnej ceste. *„Môj doterajší životný príbeh je síce jednoduchý, ale nie bez problémov. Za mojím dnešným problematickým životom nestojí alkohol, ani drogy, ani automaty, iba ľudské vzťahy, ktoré mi jednoduchú nevyšli. Som rozvedený a mám 3 dospelé dcéry. Po mnohých zlých skúsenostiach pri príležitostných prácach sa teraz snažím privyrábať si distribúciou Cesty. Na jednej strane je to zaujímavá práca: pozoruješ a stretávaš mnohých a rôznych ľudí, rôzne osudy. Na strane druhej je to aj fyzicky a psychicky neraz veľká skúška. Okrem toho momentálne pracujem v charite pri stavebných prácach a kosení trávy. Každý deň mám čo robiť. Robím to rád, lebo za to, čo dáva charita mne, sa chcem aspoň takto odvdčiť.“* hovorí Laco, distributér časopisu Cesta.

Skúsenosť distributéra časopisu si nachvíľu vyskúšala aj naša kolegyňa Anna (vľavo)

Osobitou formou krízovej situácie je, keď sa človek stane obeťou obchodovania. Za moderné otroctvo je bežne považovaná najmä nútená prostitúcia žien a detí či nedobrovoľné odoberanie orgánov, no patrí sem tiež domáce otroctvo, nútená práca v rôznych odvetviach, napr. v poľnohospodárstve, v legálnych aj ilegálnych továrňach, v oblasti služieb a stravovania (hotely, reštaurácie a pod.), nútené sobáše, nútené žobranie na uliciach, nútená pouličná kriminalita či nútená účasť na kriminálnych aktivitách (napr. drogových mafií). Takýmto obetiam Charita pomáha v rámci projektu STOP obchodovaniu s ľuďmi.

DÔSTOJNE: Zdravotná a opatrovateľská starostlivosť

Pre ľudí s telesným či duševným hendikepom, pre dospelých a seniorov, ktorí bojujú so znevýhodnením obmedzujúcim ich aktívny život, ponúka Charita starostlivosť zameranú na zvýšenie kvality života. V domácom prostredí uľahčuje často fyzicky náročnú prácu rodinných príslušníkov. Ak poskytnutie pomoci v domácom prostredí nie je možné, zázemie odborných pracovníkov ponúkajú špecializované domy a charitné stacionáre.

Aj dlhodobá či nevyliciteľne chorí majú svoje miesto v našej spoločnosti. O postojoch dnešného sveta vypovedá aj prípad malého chlapca z Anglicka, Alfieho Evansa, ktorý v ostatných dňoch otriasol svetom. Súd podporil stanovisko nemocnice a rozhodol, že nie je v záujme tohto dieťaťa pokračovať v podpore jeho základných životných funkcií. Napriek vytrvalému boju rodičov o šancu na prirodzený koniec života ich syna nechal súd Alfieho odpojiť od prístrojov a on po pár dňoch zomrel... Kto by mal určovať hranicu ľudského života? Charita sa zasadzuje za život a dôstojnosť každého človeka, i keď je pre svoj zdravotný stav vyčlenený z aktívneho života. Aj dlhodobá či nevyliciteľne chorí môžu byť príkladom.

BEZ ROZDIELU: Od dieťaťa po seniora bez ohľadu na vierovyznanie, politickú príslušnosť či národnosť nielen na Slovensku

Slovenská katolícka charita vníma prostredníctvom napojenia na svetovú sieť Charity problém chudoby a strádania v medzinárodnom kontexte. Prostredníctvom projektov v zahraničí pomáha v krajinách s prírodnými katastrofami či vojnovými konfliktmi. Ľuďom v takto skúšaných regiónoch ponúka tú najzákladnejšiu pomoc na prežitie v podobe pokrytia základných potrieb, aby mali kde hlavu skloniť, napiť, najesť a umýť sa. Keďže prechádzajú obzvlášť ťažkými skúškami, zabezpečuje sa im aj psychologická a zdravotná pomoc. V súčasnosti ide najmä o región Blízkeho východu s cieľom prispieť k tomu, aby mohli prisídlenci a utečenci žiť dôstojný život, aby z ich detí nevyrastala stratená generácia.

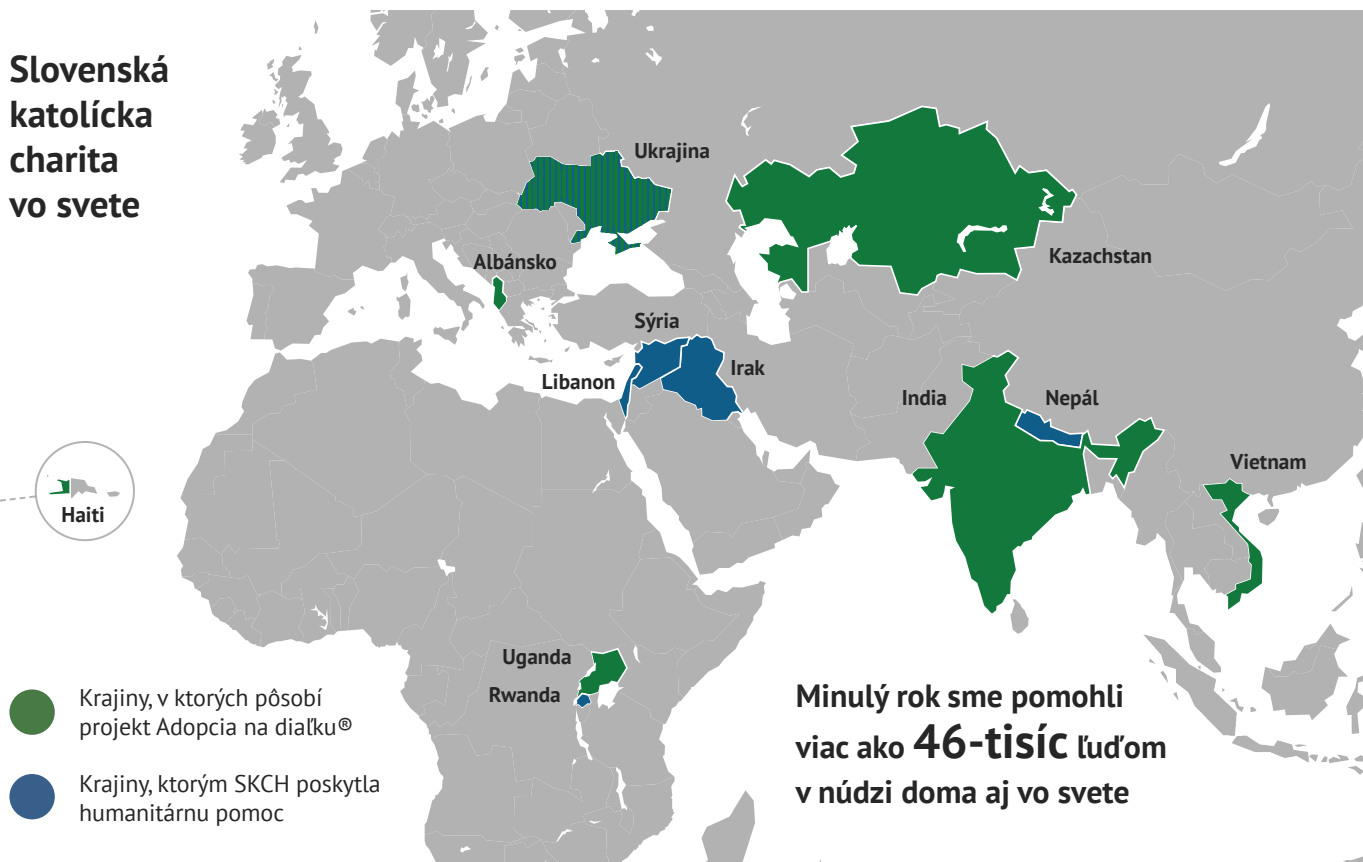
Výrazná miera pomoci Charity v zahraničí je zameraná na deti z tých najchudobnejších rodín. Uvedomujúc si, že bez vzdelania sa ťažko uplatnia v živote, im projekt Adopcia na diaľku® dáva nádej na lepšiu budúcnosť. A zároveň, Slováci môžu rozšíriť svoje rodiny o adoptované dieťa z chudobných častí sveta. A i keď sa možno nikdy nestretnú, patria k sebe.

Špecifickým regiónom rozvojovej spolupráce je subsaharská Afrika. Charita tam pomáha deťom vylúčeným na okraj spoločnosti pre ich spoločenskú stigmú „HIV pozitívny“ alebo príslušnosť ku kmeňu. Keďže rodičia sa častokrát nedokážu o deti dobre postarať a niektoré trpia podvýživou či rôznymi chorobami z nedostatočnej hygieny a zlej stravy, Centrum Nepoškvrneného srdca Panny Márie na severe Ugandy a Kultúrne centrum sv. Vincenta Palloti v Rwande majú pre tieto deti otvorené dvere.

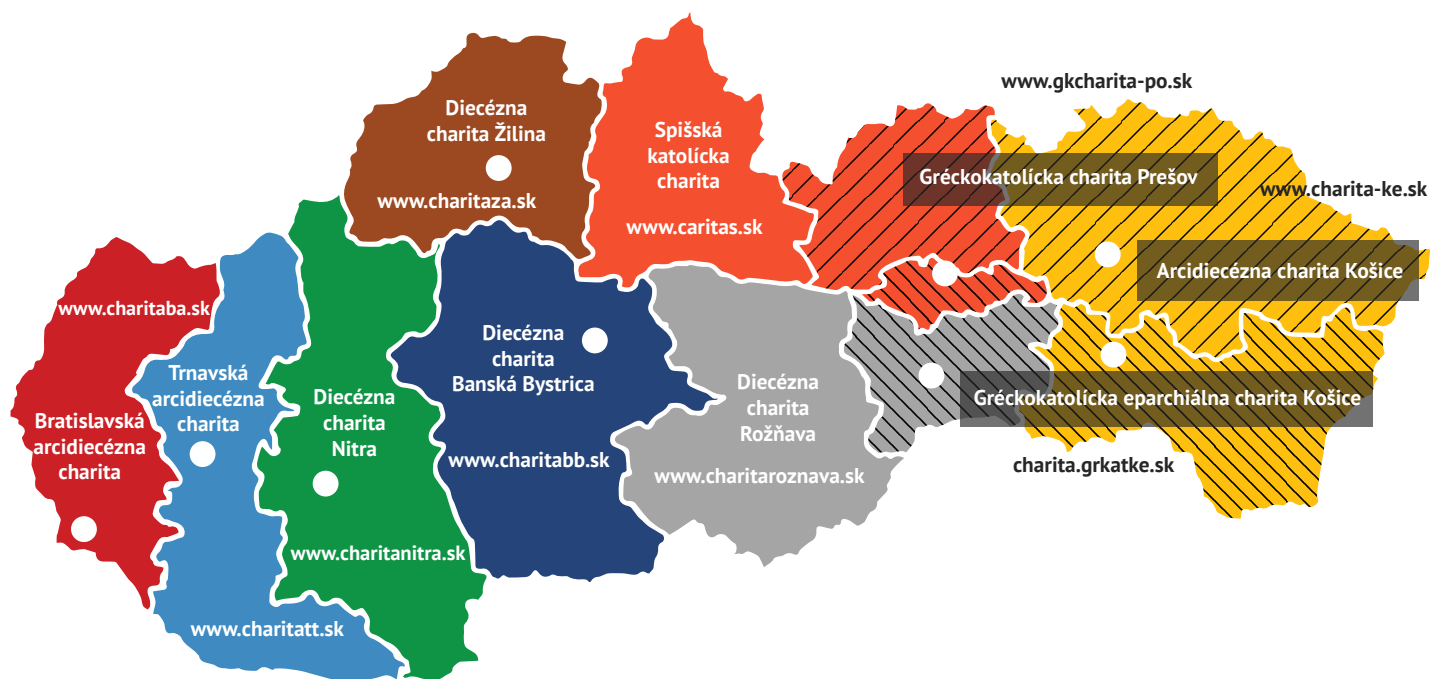
Deti z utečeneckých táborov na Blízkom východe

Slovenská katolícka charita vo svete

Minulý rok sme pomohli viac ako **46-tisíc** ľuďom v núdzi doma aj vo svete

Diecézne a arcidiecézne charity na Slovensku

Charitatívna služba v rodinách

Osudy ľudí, s ktorými sa Charita stretáva, sú pestré. A práve túto pestrosť sa každodennou prácou pokúšajú zamestnanci a dobrovoľníci rešpektovať a skvalitňovať život každého, kto je v núdzi. Pretože každý tu má svoje miesto. Taký, aký je. So svojimi obmedzeniami, ťažkosťami i radosťami. A vďaka rôznorodosti sa učíme ohľaduplnosti, spoluzodpovednosti a prijímaniu bolesti či utrpenia.

Kto stojí za toto prácou? Čo denne rieši? Prídte spoznať ich a všetky aktivity, pre ktoré im stojí za to každé ráno vstať a ísť do práce.

Zoznam pripravených akcií nájdete na stránke www.charita.sk alebo na stránkach arcidiecéznych charít.

Sylvia Hamadejová
foto: archív DCHZa, SKCH

Hry najmenších v oratóriu

Ako sa Albánsko zmenilo, odkedy mu pomáhame?

V dňoch 3. – 7. apríla 2018 vycestoval na monitorovaciu návštevu do Albánska generálny sekretár SKCH Erich Hulman s Máriou Takáčovou, koordinátorkou projektu Adopcia na dialku®.

Prvé albánske deti boli do adopcie zaradené v roku 2005. Slovenskí dobrodinci tam dodnes podporili 445 dievčat a chlapcov, aktuálne prispievajú 170 deťom. Slovenská katolícka charita vďaka darcom podporila v osade Tale-Bregdet otvorenie a fungovanie Centra Laury Vicune, ktoré spravuje komunita sestier saleziánok. Okrem centra, v ktorom na štyri noci prichýlili aj nás, sme navštívili aj ďalšie saleziánske centrá v Tirane, základnú školu i stredné školy.

V albánskej spoločnosti je progres od pádu komunistického režimu diktátora Envera Hodžu očividný. Hlavné mesto sa rýchlo mení a rastie. No už na predmestiach Tirany je vidieť výrazný rozdiel. Ľudia na podnožkách čakajú na ulici zákazníkov, ktorým by opravili alebo vyčistili obuv, viacčlenné rodiny žijúce v jednej miestnosti, temperament až do krvnej pomsty.

Na Balkáne sa takmer všetko dôležité deje na ulici. Kšefty, kavičkovanie na terasách aj detské hry. Iba ženy, hlavne na vidieku – tie s malými deťmi alebo tesne pred vydaním – z domov nevychádzajú. Aj v prímorskej osade Tale, približne 80 kilometrov od hlavného mesta, takmer hodinu cesty autom, doteraz existuje striktné rozdelenie úloh v rodine. Dohodnuté sobášne, pri ktorých rodičia vyberajú skôr nevestu pre seba ako ženu synovi, sú stále bežné.

Koordinátorka, sestra Magda Cerovska, ktorá je na misiách v Albánsku od roku 1990, nás vezme na prechádzku osadou. Pozná sa s každým, rozdáva cukríky aj vlúdne slová. Osada sa rozrastá, detí na vidieku pribúda. Bez Centra Laury Vicune by sa však mnohé túlili po ulici, nezvládali prijímačky na vyšší stupeň a nedokázali by vykročiť z bludného kruhu chudoby. Vďaka centru má Tale maturantov aj študentov a absolventov univerzít, v osade vyrástla nová generácia s lepšími vyhliadkami.

Prechádzka v osade Tale

Pri prechádzke návštevníka neznalého miestnych pomerov zarazia poschodové vily. Takmer všetky sú neobývané. Mnoho miestnych odišlo za prácou do zahraničia. Domov posielajú peniaze na podporu rodičov a na výstavbu domov, ktoré navštívia v lete na pár týždňov. Nie všetky odchody končia šťastne, miestni sa stávajú obeťmi obchodu s ľuďmi.

Kontrastne s vilami pôsobia obydlia rodín detí podporovaných cez adopciu. Vstupujeme do prítmnia nízkych príbytkov so záclonou nad vchodom. V skromných podmienkach vyrastá aj Jessica, jej hendikepovaná sestra, najmladší brat a rodičia. Práve dovečerali, všetci z jednej misky. Maturantka sníva o štúdiu medicíny. Bez pomoci sestier saleziánok a príspevkov zo Slovenska by sa jej sen nikdy nesplnil. Táto monitorovacia cesta nám ukázala väčšiu potrebu pomoci cez malé projekty. Pomoc bude naďalej určená mladým a deťom z miestnej komunity. Aj Jessica vďaka nim zasadne do univerzitných lavíc, získa pomoc s úhradou školného, internátnych poplatkov aj cestovného.

Po návrate do centra nás na dvore zdraví Drane. Mladá matka aj so synom našla u sestier útočisko po úteku z Macedónska, kam ju vydali. Počas Veľkej noci navštívila rodičov, no ušla sa jej bitka od brata. Útek od muža sa považuje za veľkú urážku cti nielen rodiny manžela, no i vlastnej. Centrum má kapacitu pre päť žien aj s deťmi v kritickej situácii. Okrem bezpečia by potrebovali podporu sociálneho pracovníka. Rozšírenie kapacít ľudských zdrojov v centre bude možné riešiť práve vďaka financovaniu malých projektov, ktoré predstavujú adresnú formu pomoci na konkrétny, stanovený účel.

Spôsob a formu podpory v rámci tzv. malých projektov je možné nájsť na stránke www.adopcianadialku.sk. Na otázky tím koordinátorov rád zodpovie na telefónnom čísle 0915724458 alebo na emailovej adrese adopcianadialku@charita.sk

Aj Davide, Dranin syn, navštevuje škôlku v centre. Učiteľky a sestry sa drobcom venujú dopoludnia, vďaka podpore adoptívnych rodičov zo Slovenska majú zabezpečenú nielen starostlivosť, ale aj stravu, šatstvo a obuv. Okrem tried a dvora s preliezačkami sú k dispozícii aj športoviská a záhrada so skleníkom. Popoludní nám sestra Magda pootvorí priestory odborných dielní na kurzy varenia, pečenia a informatiky. Mládeži i miestnym ženám poskytujú inú perspektívu než prácu okolo domu, chov a pasenie dobytku.

Dievčatá bez podpory rodiny hneď po základnej škole von nepúšťajú, musia čakať v domcoch na sobáš. Na strednú školu nemajú rodiny financie. V osade má málokto stálu prácu, mesačný príjem býva v rozmedzí od 150 do 200 eur, školné na najbližšom gymnáziu vzdialenom hodinu autobusom sa pohybuje od 50 eur mesačne. Pri návšteve katolíckeho gymnázia a jeho riaditeľa pátra Antonia Leuci, ktorý je zároveň riaditeľom albánskej Charity, stretávame aj tri žiačky zaradené do adopcie: Dajanu, Erigertu, Eglantinu. Odbehnú z hodiny matematiky, v krátkom rozhovore si s nami precvičia angličtinu a ďakujú za podporu dobrodincom zo Slovenska.

Eglantina sa podobne ako ďalší predškoláci z Centra Laury Vicune aj po rokoch vracia poobede do oratória v centre – najradšej hrá volejbal a na gitare. Doma je najmladšou z deviatich detí, budúci rok ju čaká maturita. Menšie deti trávia popoludnie kreslením, maľovaním alebo tancami, školáci doučovaním, krúžkami angličtiny alebo taliančiny a najčastejšie s volejbalkou alebo futbalkou.

Vďaka centru má Tale maturantov aj absolventov a študentov univerzít, v osade vyrástla nová generácia s lepšími výhliadkami.

Koordinátorka Mária Takáčová a Jessica z Adopcie na dialku®

V Tirane nás v Centre Márie Mazzarellovej víta saleziánska sestra Teuta. Prevedie nás priestormi pre škôlkarov, oratóriom aj učebňami na kurzy. Informuje o takmer neexistujúcej podpore neštátnym školám, keďže podľa jej slov štát poskytuje príspevky len do výšky 5% z mzdových nákladov pedagógov (na Slovensku sú podmienky neporovnateľne ústretovejšie). Dopyt po službách centra niekoľkonásobne prevyšuje ponuku. Sestra Teuta predkladá projektový zámer výstavby šesťposchodového objektu a vysvetľuje požiadavku na zabezpečenie internátneho ubytovania pre vysokoškoláčky. Internát by mal kapacitu aj pre študentky z osady Tale, ktoré by sme mohli podporovať cez spomínané malé projekty.

Touto cestou by sme radi poďakovali sestre Magde a personálu Centra Laury Vicune za vynikajúcu starostlivosť počas pobytu, sestre Teute za pohostinnosť a podrobné informácie o školstve v Albánsku a donovi Pavlovi Minarčicovi za vrelé prijatie a podnetný rozhovor.

Slovenská katolícka charita pomáha cez projekt Adopcia na dialku® aktuálne viac ako 3 200 deťom a študentom. Okrem Albánska naša pomoc smeruje aj do Indie, Ugandy, Vietnamu, Kazachstanu a na Haiti a Ukrajinu. Pomoc je zameraná najmä na podporu vzdelávania, zlepšenie výživy a zdravotnú starostlivosť. Ďakujeme, že pomáhate deťom v núdzi spolu s nami.

Zuzana Grochalová
foto: Zuzana Grochalová

Darčeky pre Gladys od ZŠ Bukovecká

Ďakujeme darcom Pôstnej krabičky pre Afriku a pokračujeme pôstnymi piatkami

Siedmy ročník kampane Pôstna krabička pre Afriku sme spustili 14. februára 2018. Africké deti ohrozené podvýživou a sťaženým prístupom k vzdelávaniu nám nie sú ľahostajné. V pôstnom období sme ponúkli možnosť nielen odoprieť si sladkosť, kávu či inú drobnosť, ale aj obrátiť sa do seba, myslieť na potreby iných. Intenzívna modlitba a služba iným, napríklad aj vo forme almužny, predstavuje súčasť pôstu. Do takmer 700 farností sme distribuovali viac ako 40-tisíc krabičiek, do ktorých dobrodinci vhadzovali ľubovoľné sumy.

Ďakujeme všetkým, ktorí sa v pôste zriekli svojho obľúbeného potešenia, odkladali pôstne dary do krabičky a na konci pôstu ich vložili na účet. Centrá pre znevýhodnené deti v Rwande aj Ugande boli vybudované Slovenskou katolíckou charitou (SKCH) a fungujú výlučne vďaka štedrosti slovenských darcov. Nimi zaslané finančné prostriedky umožňujú tým najmenším v Afrike viesť plnohodnotný život aj napriek chorobe a chudobe.

Martin Vittek, manažér rozvojovej spolupráce, so zásielkou pre deti v Ugande

Dobrovoľníčka Juliana prednáša o Ugande vo farnosti Horné Orešany

Prišli sme k vám hovoriť o Afrike

Počas februárových a marcových víkendov sme vycestovali do takmer 20 slovenských farností a škôl. V spolupráci s nimi sme usporiadali prednášky pod názvom O Afrike pre Afriku. Martin Vittek, manažér rozvojovej spolupráce, spolu s koordinátorkou projektu Adopcia na diaľku® Monikou Mikšíkovou predstavili verejnú zbierku Pôstna krabička pre Afriku aj rozvojové projekty v Rwande a Ugande. Dobrovoľníci a dobrovoľníčky, ktorí pôsobili v subsaharskej Afrike, vo svojich prezentáciách priblížili bežný deň v rwandskom Kultúrnom centre sv. Vincenta Palloti pre viac než päťdesiatku detí v predškolskom veku, aj v ugandskom Centre Nepoškvrneného srdca Panny Márie pre vyše 54 HIV pozitívnych detí, ktoré v ňom žijú, a viac ako 100 detí, ktoré denne prichádzajú do škôlky. O dobrovoľníckej skúsenosti Juliany, ktorá sa z Rwandy vrátila po pol roku, si môžete prečítať i v tomto čísle časopisu na strane 16.

Účastníkov prezentácie zaujali aj informácie o vysielaní slovenských dobrovoľníkov do Afriky cez program SlovakAid. Za dobrovoľný príspevok sme ponúkali darčeky z Afriky vyrobené deťmi a ich mamami z nášho centra, pripravili sme aj ochutnávku rwandského čaju. Tešíme sa z výnosu prezentácií, ktorý dosiahol vyše 5000 eur. Spolu s výnosom zbierky (k 11. aprílu 2018 vo výške 163 363 eur – aktuálny stav si môžete pozrieť na webstránke www.postnakrabička.sk) budú použité na dostavbu škôlky, jej vybavenie, bežný chod oboch centier a ďalšie potrebné veci.

Ani žiaci a žiačky nie sú voči chudobe v Afrike ľahostajní

Máme radosť aj zo zapájania sa škôl a žiakov do kampane. Školáci a školáčky zo Základnej školy Bukovecká v Košiciach, ktorí sa do zbierky zapojili už po šiestykrát, v marci poslali pre deti v ugandskom centre stovku pozdravov v angličtine a 160 náramkov priateľstva, ktoré stihli upliesť počas dvoch týždňov. Osobné darčeky vytvorili pre Gladys, 9-ročné ugandské dievčatko z 11-člennej rodiny, ktoré sme vybrali ako tvár zbierky. Vychováva ju otec spolu s ďalšími dvoma dcérami, mama im zomrela. V lete 2017 museli utiecť z domu, ktorý im niekto podpálil. Dočasne sa presťahovali do nemocnice, dedinčania však pomáhajú stavať Gladysinej rodine nový dom. Dievčatku sa v škole napriek všetkému darí, má rada matematiku a sčítavanie čísel. Vo voľnom čase rada pomáha v domácnosti a hrá sa s deťmi zo susedstva. Keď vyrastie, chceta by byť pilotkou lietadla. Náš manažér rozvojovej spolupráce Martin Vittek zásielku plnú darčiekov v marci vzal so sebou na pracovnú cestu do Afriky, počas ktorej monitoruje, ako sa projekty v Rwande aj Ugande aktuálne vyvíjajú.

Podporujte tých najchudobnejších aj počas pôstnych piatkov

Ďakujeme všetkým ľuďom na Slovensku, ktorí myslia na tých najzraniteľnejších, tých, ktorých trápi hlad, chudoba či choroby. Ďakujeme za záujem o našu prácu aj za ochotu pomôcť v rozvojových krajinách. I keď 40 dní pôstu skončilo, aj počas roka si môžeme každý piatok odoprieť drobnosť s úmyslom podporiť tých najchudobnejších. Zbierka aj možnosť pestovať si citlivosť voči núdznym pokračuje počas celého roka pôstnymi piatkami. Vaše modlitby, obety a finančné dary menia životy. Ďakujeme!

Zuzana Grochalová

foto: archív SKCH

Predaj predmetov a pochutín z Afriky v Kľačanoch

[illegible]

Maľovaná krížovka - Riešením maľovaných krížoviek je obrázok, ktorý vznikne vyfarbením jednotlivých políčok poľa podľa legendy. Legendu tvoria čísla, ktoré reprezentujú veľkosti jednotlivých blokov (počet políčok idúcich nepretržite za sebou). Legenda je udávaná vo vodorovnom aj zvislom smere.

foto: archív SKCH

Pod' s nami pomáhať do Afriky!

Slovenská katolícka charita si veľmi váži ochotu mladých ľudí, ktorí sa chcú podeliť o svoj čas a talenty s deťmi v našich centrách v Ugande a Rwande.

Hlavnou náplňou činnosti dobrovoľníka je prispieť svojou aktivitou k efektívnemu fungovaniu centra.

Počas svojej misie môže dobrovoľník počítať s nasledovnými aktivitami:

- trávenie času s deťmi v centre (doučovanie, spoločné hry, rozhovory, príprava voľnočasových aktivít, spolupráca na organizácii výletov a podobne)
- výpomoc s administratívnymi úlohami v centre
- kontakt s koordinátorom rozvojových projektov Charity s cieľom zlepšovať fungovanie centra a podmienok pre detí, zamestnancov a dobrovoľníkov v centre
- vykonávanie monitorovacích návštev v školách a rodinách detí zapojených v projekte Adopcia na diaľku® (platí len pre projekt v Ugande).

Príprava na cestu

Naši dobrovoľníci prechádzajú pred vyslaním na misiu odbornou prípravou, vďaka ktorej získajú prehľad o konkrétnom projekte, aktivitách, ktorým sa budú venovať, ako i kultúrnemu pozadiu regiónu. V rámci prípravy bude mať záujemca taktiež možnosť stretnúť sa s dobrovoľníkom, ktorý už na konkrétnom projekte bol, a tak získať informácie priamo z prvej ruky.

Okrem odbornej prípravy poskytuje Slovenská katolícka charita dobrovoľníkovi aj informácie ohľadom potrebných očkovaní. Podobne svojmu dobrovoľníkovi či dobrovoľníčke pokryje náklady spojené s očkovaním, poistením, letenkou, ako aj vízami.

Záujemcovia o dobrovoľnícku činnosť na projektoch Charity by mali mať:

- vek od 22 do 35 rokov
- skúsenosť zo zahraničného pobytu
- otvorenú myseľ a srdce k ľuďom z iných kultúrnych prostredí
- ovládať anglický jazyk aspoň na úrovni B1
- ochotu vycestovať aspoň na 6 mesiacov (po vzájomnej dohode vieme dobu vycestovania upraviť)

Viac informácií dobrovoľník/dobrovoľníčka získa na osobných stretnutiach v rámci prípravy na vyslanie na misiu. V prípade záujmu stačí napísať mail na vittekk@charita.sk a v prílohe zaslať štruktúrovaný životopis a motivačný list, ktorý by mal obsahovať odpovede aj na nasledujúce otázky:

- Prečo sa chcete stať dobrovoľníkom/dobrovoľníčkou?
- Na aké vaše vlastnosti ste hrdí a na ktorých potrebujete ešte popracovať?
- Ako reagujete na stresové situácie?
- Predstavte si svoj život v kultúrne úplne odlišnej spoločnosti, ktorá je silno zasiahnutá chudobou – ako by ste reagovali na takéto prostredie?
- Čo považujete za výhody a čo za nevýhody života v komunite?
- Čo by ste chceli z dobrovoľníckej činnosti získať pre seba?
- Ako vnímate prácu pre kresťanskú organizáciu, akou je Slovenská katolícka charita?
- Ako by ste opísali Vašu duchovnú cestu vzhľadom na Váš záujem o dobrovoľníctvo?

Zbierka školských pomôcok

1. jún - 31. august 2018

S prázdnu taškou sa do školy nechodí.

Pomôž nám naplniť ďalšiu tašku a prines nové alebo používané, ale stále funkčné:

tašky
zošity
pravítka
fixky
perá
nožnice
peračníky
pastelky

a všetko, čo môžu deti v škole pri štúdiu využiť.

Vďaka **darovaným pomôckam** budú môcť aj deti zo sociálne slabších rodín, krízových centier a detských domovov na Slovensku prísť do školy pripravené a získajú tak **šancu na plnohodnotné vzdelávanie a lepšiu budúcnosť**. Viac informácií na www.charita.sk. Činnosť a aktivity SKCH na Slovensku môžete podporiť aj na účte SK37 0900 0000 0001 7687 5345, variabilný symbol 2211.

Mediálni partneri:

